

KADERNOTA

Voorwoord

Voor u ligt de kadernota 2026. Dit is de eerste stap op weg naar de begroting 2026-2029. Het doel van de kadernota is zorgen dat u voor de begrotingsvoorbereiding uw verwachtingen en kaders met ons kunt delen voor de conceptbegroting 2026-2029. U kunt aangeven wat u, gezien de maatschappelijke context en opgaven, graag verwerkt ziet in begrotingsvoorstellen en met welke inhoudelijke en financiële uitgangspunten wij daarbij rekening moeten houden. Uiteraard tegen de achtergrond van de strategische koers van de stad en de organisatie voor de komende jaren.

Het document en het proces rondom de kadernota is dit jaar veranderd. Voorheen kreeg u omgevingsanalyse in februari als apart document. Vanaf deze cyclus is deze, zoals gewenst, geïntegreerd in de kadernota. Zo kunt u het omgevingsbeeld beter verbinden met uw wensen en ambities. Verder is het omgevingsbeeld ook meer actueel, aangezien we het een maand later opleveren.

Een kadernota hoeft meerjarig in financiële zin (nog) niet sluitend te zijn. Bij een begroting moet dat wel. Wel moet er een reëel inhoudelijk en financieel perspectief worden vastgesteld. Op basis hiervan kunnen wij u in het najaar een sluitende begroting presenteren. Wij nodigen u uit om uw wensen en bedenkingen kenbaar te maken.

In deze kadernota staan per programma de belangrijkste kaders. Deze zijn gekoppeld aan de ambities in de strategische visie en het stedelijk beleid. Deze verbinden we aan de indicatoren in Meetbaar Venlo zodat u een goed beeld krijgt van de relevantie van het kader voor de strategische koers van Venlo. Werken met programma's betekent focussen op hetgeen bijdraagt aan de realisatie van de gemeentelijke ambities zoals verwoord in Venlo 2040.

Het gaat gemiddeld genomen goed met onze gemeente en onze inwoners. Een groot aantal indicatoren laten een gunstige ontwikkeling zien. Maar er zijn nog steeds voldoende opgaven en uitdagingen die onze aandacht en onze inzet verlangen. Welke dat precies zijn en hoe we dat willen doen is onderwerp van debat in ons college en in uw raad.

Deze kadernota is beleidsarm en gaat niet over het huidige en door de gemeenteraad vastgestelde beleid. Nieuwe beleidskeuzes worden niet voorgesteld, met uitzondering van die opgaven die door de wetgever aan ons worden opgelegd.

Wij zien uit naar die gedachtewisseling en wensen u veel leesplezier toe.

Het college van burgemeester en wethouders

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	2
Inhoudsopgave	3
Inleiding.....	4
Omgevingsanalyse.....	7
Inhoudelijke en financiële kaders	29
Kaders per programma	40
Programma 1 Gezond en actief Venlo.....	41
Programma 2 Leefbaar Venlo	47
Programma 3 Grenzeloos Venlo	53
Programma 4 Welvarend Venlo.....	56
Programma 5 Centrumstad Venlo	61
Programma 6 Circulaire en duurzame hoofdstad.....	65
Bedrijfsvoering	67

Inleiding

De kadernota 2026 biedt u de mogelijkheid om de kaders te stellen ten behoeve van de laatste begroting die door ons tijdens deze coalitieperiode wordt voorbereid. Een begroting ter voorbereiding van 2026, het inmiddels al vaak aangehaalde ravijnjaar. Het is het jaar waarin, als gevolg van uitgebleven financiering door het Rijk, veel gemeenten noodgedwongen stevig hun broekriem moeten aanhalen. Hoewel we hierop in Venlo tijdig hebben geanticipeerd, gaat deze ontwikkeling helaas ook niet helemaal ongemerkt aan ons voorbij.

U heeft immers besloten om op basis van het 'Scenario van hoop' bestuurlijke keuzes afhankelijk te maken van eventuele Rijksmiddelen. Vooralsnog ontbreekt dat perspectief en daarmee ruimte voor nieuw beleid. We leggen daarom met deze kadernota de nadruk expliciet op de uitvoering van reeds gemaakte keuzes. Tegelijkertijd realiseren wij ons ook dat er in het voorjaar van 2026 een nieuwe coalitie zal aantreden die we noch inhoudelijk voor de voeten willen lopen, noch financieel willen opzadelen met een ongedekte erfenis. Het college wil de bestuursperiode afsluiten met een solide huishouding en een coalitieprogramma dat in de afronding zit.

De afgelopen jaren hebben wij de basis op orde gebracht en samen met u kunnen investeren in die activiteiten en projecten die ons dichterbij de ambities uit Venlo 2040 brengen. Tegelijkertijd hebben we onze ogen niet gesloten voor hetgeen er om ons heen in de gemeente Venlo gebeurt.

Voor wat betreft de landelijke ontwikkelingen attenderen wij u in het bijzonder op de actuele gesprekken tussen de VNG en het kabinet over de bekostiging van de jeugdzorg en (de effecten van de) nieuwe financieringsystematiek van het gemeentefonds. Eventuele resultaten daarvan zullen mogelijk zichtbaar worden in de voorjaarsnota van het Rijk en vertaald worden in de meicirculaire van het gemeentefonds.

Na het aantreden van het kabinet Schoof afgelopen zomer zijn er door de sector gemeenten immers met het Rijk veel en intensieve gesprekken gevoerd over financiële compensatie voor in het bijzonder de taken op het gebied van jeugd en ten aanzien van de effecten van de stelselwijziging van het gemeentefonds. Tot op heden echter nog zonder resultaat.

De geopolitieke ontwikkelingen zijn buitengewoon uitdagend en hebben effect op Venlo en daarmee indirect ook op onze huishouding. Dat geldt natuurlijk in de eerste plaats voor de inmiddels langdurige opvang van vluchtelingen uit Oekraïne, maar ook voor hetgeen de recente handelsbarrières van de Amerikaanse regering mogelijk betekenen voor de afzetmogelijkheden en werkgelegenheid van onze maakindustrie, ons agricluster en onze logistieke bedrijvigheid.

De nationale economie verkeert op dit moment in een fase van zwakke groei, de werkloosheid loopt licht op en het kabinet moet -afgezien van de nood bij gemeenten- ingewikkelde keuzes maken ten aanzien van extra financiële wensen op het gebied van onder andere defensie, energie en wonen. Daarnaast zijn wij benieuwd naar de effecten van de hoger onderwijsplannen van het kabinet en de effecten die dit mogelijk heeft op het in onze gemeente aanwezige onderwijsaanbod. De voorjaarsnota van het kabinet, zoveel is duidelijk, zal hier naar verwachting mogelijk meer duidelijkheid over geven.

De Venlose bevolking groeide het afgelopen jaar per saldo met 264 inwoners tot 104.057. Dit komt vooral door migratie, aangezien er meer mensen verhuisden naar Venlo dan eruit vertrokken. Mede

daardoor verjongt onze stad, maar vergrijzing blijft een belangrijk thema. Inmiddels is bijna een kwart van de inwoners ouder dan 65 jaar en dit percentage zal naar verwachting verder stijgen. Desondanks blijft ook het aandeel jongeren stabiel rond de 25%. De arbeidsmarkt in Venlo en Noord-Limburg staat onder druk.

Er zijn te weinig werkzoekenden voor het aantal openstaande vacatures, vooral in de zorg, techniek en het onderwijs. Dit wordt versterkt door de uitstroom van oudere werknemers en een afnemende instroom van jong talent. Europese arbeidsmigratie compenseert deels, maar lost het probleem niet volledig op. Een goed onderwijsaanbod en een aantrekkelijke woon- en leefomgeving blijft daarmee van groot belang om mensen te boeien en te binden aan Venlo.

Natuurlijk hadden we en hebben we oog voor de huishoudens die het om het voor wat dan reden ook financieel minder ruim hebben. De afgelopen jaren hebben we ons met name voor hen ingezet en onderzoeken we de mogelijkheden om het bereik van onze instrumenten (nog) verder te verbeteren.

Om de uitdagingen op de arbeidsmarkt en binnen de gemeentelijke organisatie aan te pakken, zet Venlo in op talentwerving, behoud van medewerkers en innovatie. Ook digitalisering en technologie spelen een steeds grotere rol in de manier waarop werk georganiseerd wordt. Strategische keuzes zijn noodzakelijk om Venlo toekomstbestendig te houden.

Reeds eerder hebben wij u geïnformeerd over de kansen die wij zien ten aanzien van de recente ontwikkelingen rondom Eindhoven. Het technologiecluster met zijn ruim 5.000 hightech- en IT-bedrijven slaat haar vleugels uit en biedt daarmee ontwikkelmogelijkheden voor steden als Weert, Venlo en Helmond, zowel wat betreft woningbouw als voor de ontwikkeling van de stedelijke voorzieningen. In 2024 hebben we daarmee een start gemaakt en we verwachten dat deze ontwikkeling zich zeker nog tot ver in het komende decennium zal uitstrekken.

We zien kansen om een stevige impuls te geven aan de realisatie van woningen binnen onze gemeente. Met name grootschalige woningbouw op een beperkt aantal, met het openbaar vervoer goed bereikbare, binnenstedelijke locaties. Daarnaast zien wij mogelijkheden om, naar lokale behoefte, ook in de kleinere kernen woningbouw mogelijk te maken. Het behoeft geen betoog dat - tegen de achtergrond van onze demografische uitdagingen- de eventuele aanwas van inwoners die hiervan het gevolg zal zijn meer dan welkom is. Zo behouden we draagvlak voor onze voorzieningen en voldoende arbeidskrachten voor onze regionale economie en publiek gefinancierde diensten.

Afgezien van dit nieuwe perspectief geven wij uiteraard uitvoering aan de projecten en ontwikkelingen die al in gang zijn gezet. Ontwikkelingen zoals het Kazernekwartier, de ondertunneling van de Vierpaardjes, de herontwikkeling in Venlo-Noord, de doorontwikkeling van de Brightlands-campus en de herontwikkeling van de Geresstraat zijn van groot belang.

Met onze buurgemeenten bereiden we de actualisatie van de regionale strategische visie en de vorming van een gemeenschappelijke regeling voor. Dit proces dient te zijn voltooid voorafgaand aan de raadsverkiezingen in maart volgend jaar.

Zoals gerefereerd, 2026 wordt in veel opzichten een buitengewoon uitdagend jaar. Niet alleen vanwege de gemeenteraadsverkiezingen, maar ook vanwege de context waarbinnen deze plaats

vinden. Venlo staat er goed voor, zowel inhoudelijk als financieel. We hebben onze eigen koers gekozen en met succes. De stad groeit en met haar inwoners gaat het gemiddelde genomen goed. En hoewel er voldoende maatschappelijke uitdagingen zijn, biedt Venlo volop kansen om het leven van onze inwoners nog mooier, beter en gezonder te maken!

De inhoudelijke en financiële kaders die u in deze kadernota aantreft beogen u en ons houvast te geven bij de voorbereiding van en de afwegingen rondom de programmabegroting. Algemeen geformuleerde kaders die aansluiten bij onze strategische koers en een vertaling daarvan in de afzonderlijke programma's.

Wij kijken uit naar de behandeling van deze kadernota in uw raad.

Omgevingsanalyse

Bevolking

Groeiende en veranderende bevolking

In 2024 steeg het aantal inwoners in Venlo met 264 personen van 103.793 naar 104.057. Dit is een toename van 0,26%. Dit ligt lager dan de gemiddelde bevolkingsgroei van ongeveer 350 personen per jaar in de afgelopen vijf jaar. Dit was ook lager dan de ontwikkeling van de Nederlandse bevolking. Die was met een groei van 0,57% in relatieve zin twee keer zo hoog. Nog steeds is dit, gegeven de eerdere bevolkingsprognoses, een positieve ontwikkeling. Want in de omgevingsanalyse 2022 stond dat 'de meest recente beleidsarme prognose van ABF Research/ Primos een ontwikkeling laat zien naar een piek van ruim 104.000 inwoners in 2035, gevolgd door een geleidelijke afname'. Daarbij merkten we destijds al op dat 'nieuwe initiatieven, bestuurlijke keuzes en autonome ontwikkelingen uiteindelijk bepalender zullen blijken te zijn'. Zie daar, het effect van autonome ontwikkelingen en ingezet beleid.

Bevolkingsgroei vooral door migratie

Het afgelopen jaar werden 881 baby's geboren, zes meer dan een jaar eerder. Het aantal sterfgevallen was 1056, iets minder dan een jaar eerder (1078). Het sterfteoverschot was daarmee ook lager, namelijk 175 (2023: 203). Per saldo is de bevolkingsgroei dus -net zoals in de afgelopen jaren- te danken aan een migratieoverschot. Het migratieoverschot was in 2024 (+439) lager dan in 2023 (+670). Nieuwe inwoners kwamen vaker uit andere Nederlandse gemeenten en minder van buiten Nederland. In 2024 was er een binnenlands migratieoverschot van +146 (2023: -50). Het immigratiesaldo bedroeg het afgelopen jaar +293. Dat is fors lager dan een jaar eerder (+588).

Venlo verjongt

Venlo verjongt door deze verhuizingen. De nieuwvestigers binnen onze gemeente zijn gemiddeld ruim een half jaar jonger dan de vertrekkers. De gemiddelde leeftijd is mede daardoor het afgelopen jaar afgenomen naar 44,5 jaar. Daarnaast biedt de gemeente Venlo voldoende mogelijkheden om een deel van de overloop uit de Brainport-regio in onze gemeente op te vangen en hiermee een groeiversnelling te realiseren.

De bevolking vergrijst, maar ontgroent niet

Er is verder sprake van een sterk vergrijzende bevolking. Op dit moment is 23,1% van de Venlose bevolking ouder dan 65 jaar. Vergeleken met tien jaar geleden is dat verhoudingsgewijs de helft meer (2015: 15,3%). In 2040 is dit naar verwachting bij ongewijzigd beleid zelfs 27,7%. Venlo is binnen de groep grootste Nederlandse gemeenten op dit moment al de op vier na meest vergrijzde gemeente. Dit heeft gevolgen voor ons aanbod aan voorzieningen voor deze groep inwoners. Tegelijkertijd ontgroent onze bevolking niet in dezelfde mate. Het aandeel inwoners tot 24 jaar schommelt de afgelopen tien jaar namelijk rond de 25%.

Europese immigratie

Naast de vergrijzing speelt immigratie een belangrijke rol in de bevolkingsontwikkeling van Noord-Limburg. In 2023 (en naar verwachting 2024) kwamen er meer dan 2.000 migranten naar Noord-Limburg. Die kwamen voornamelijk uit Europa. Dit compenseert daarmee voor een deel de natuurlijke bevolkingsafname. Het lost het probleem van de krapte op de arbeidsmarkt niet volledig op. Immigranten komen om verschillende redenen naar Nederland. Bijvoorbeeld voor werk, gezinshereniging, studie of asiel. De arbeidsparticipatie onder deze groepen verschilt sterk. Arbeidsmigranten zijn doorgaans snel aan het werk. Asielmigranten en gezinsmigranten werken minder vaak.

De gezondheid van inwoners verbetert

Naast de zorgopgave is er een bredere uitdaging om de gezondheid van alle inwoners te verbeteren. Uit stadspanningen blijkt dat Venlonaren steeds meer bewegen. 63,7% van de inwoners haalt inmiddels de Nederlandse Norm Gezond Bewegen. Dit is meer dan 2021. Ook de fitnorm is met 3% gestegen.

Toch blijft er werk aan de winkel. Het percentage Venlonaren dat lid is van een sportvereniging blijft achter bij het landelijke en Limburgse gemiddelde, ondanks stabilisatie van het ledenaantal [8]. Verder zijn er in de regio veel mensen met overgewicht. De helft van de volwassenen en een kwart van de jongeren tussen 18 en 24 jaar kampt met overgewicht.

Mentale gezondheid is een groeiend aandachtspunt, vooral onder jongeren. Uit de gezondheidsmonitor blijkt dat slechts 55% van de jongvolwassenen zijn mentale gezondheid als (zeer) goed beoordeelt. Dit betekent dat 45% hier problemen ervaart. Dit percentage is de afgelopen jaren verslechterd. Dit komt onder meer door de coronapandemie.

Ondertussen staat de preventieve rol van de GGD onder druk. Door te weinig capaciteit ontstaan er langere wachttijden bij jeugdconsultatiebureaus. Hierdoor komen preventieve signalering en begeleiding in gevaar.

Meer daklozen, waaronder internationale werknemers

Het aantal daklozen in Venlo is de afgelopen jaren toegenomen. Dit zien we niet alleen in Venlo, recente cijfers van het CBS (monitor dakloosheid) laten ook landelijk een stijging van de doelgroep en problematiek zien. De problematiek en impact daarvan is ook in het Venlose straatbeeld zichtbaar.

Een belangrijk aandeel in deze groep wordt gevormd door internationale werknemers. Op jaarbasis spreekt de stichting Barka, die hulp biedt aan deze groep, in Venlo ongeveer 200 tot 275 dakloze personen, waarvan ongeveer 40 tot 50% daadwerkelijk geholpen wordt in het vinden van werk, terugkeer naar land van herkomst, of op een andere manier geholpen wordt in het bevorderen van hun zelfredzaamheid. De inschatting is dat het aantal dakloze internationale werknemers in de gemeente Venlo tussen de 40 en 75 ligt.

Wonen

In 2024 zijn er weinig grote nieuwbouwprojecten opgeleverd in de gemeente Venlo. Na een lange periode waarin de woningvoorraad gering groeide (of zelfs kromp) is de woningvoorraad in Venlo in de afgelopen tien jaar gestaag gegroeid, met een voorlopige groeipeik in 2023 (433 woningen). Het afgelopen jaar viel met een (voorlopige) netto-toename van 151 woningen wat tegen. De verwachting is dat dit een tijdelijk dip is. Dit is overigens in heel Nederland zichtbaar.

Voor 2025 worden verschillende grotere projecten verwacht, zoals de realisatie van 96 tijdelijke woningen aan de Daelweg, het eerste deel van Boschkamp met ongeveer 70 woningen, 34 woningen en appartementen aan de Spechtstraat, en 34 appartementen aan de Stadsmuur. Momenteel zitten we in een tussenfase: we ronden grote meerjarige projecten af, zoals Q4, Vilgert, Meulenveld en Nieuw Stalberg.

Deze projecten komen uit de periode waarin onze regio nog een anticipeerregio was en we de overcapaciteit van de planvoorraad moesten reduceren. Daarna ontstond er weer ruimte voor nieuwe projecten. Nu beginnen de nieuwe grote gebiedsontwikkelingen vorm te krijgen, zoals het Kazernekwartier en het Veilingterrein. Daarnaast zijn er diverse andere ontwikkelingen met behoorlijke aantallen, zoals de Venlonazaal, en ook in de kleinere kernen binnen de gemeente Venlo. Het aantal woningsplitsingen en -omzettingen is het laagste in jaren. Waarschijnlijk komt dit door de minder gunstige context voor particuliere huurappartementen, zoals hogere bouwkosten, hogere rentetarieven, de aanpassing van box 3 en mogelijk ook de opkoopbescherming, die woningen beschermt tegen splitsingen. Er liggen nog kansen voor wonen boven winkels, met name in de Venlose binnenstad. Verder zijn er nog een aantal sloopprojecten, aangezien er diverse herstructureringen op de planning staan.

Ontwikkeling regionale woningmarkt

De regionale woningmarkt in Noord-Limburg is krappere geworden. In 2022 en 2023 was het iets ruimer geworden. Woningen staan gemiddeld twee maanden te koop en het gemiddelde aanbod per woningzoekende is met 2,2 woningen zeer mager.

Krapte-indicator	2023-4	2024-3	2024-4
Tussenwoning	1,6	2,4	1,4
Hoekwoning	1,5	2,0	2,2
2-onder-1-kap	1,3	1,5	1,7
Vrijstaand	3,9	4,8	2,8
Appartement	2,6	3,2	2,8
Totaal	2,4	2,8	2,2

De gemiddelde woningprijs in Noord-Limburg steeg in het laatste kwartaal van 2024 naar € 430.000. De prijzen zijn 12% hoger vergeleken met hetzelfde kwartaal een jaar eerder. Landelijk stegen de

woningprijzen in diezelfde periode met 11,5%. Er is nog steeds een grote behoefte aan woningen. Betaalbaarheid speelt hierbij een steeds grotere rol.

Binnen het thema wonen zijn de volgende opgaven van belang:

- **Adaptief woonprogramma:** Het is nodig om adaptieve woonprogramma's te ontwikkelen die inspelen op de veranderende behoeften van diverse doelgroepen. Door woningen flexibel en aanpasbaar te ontwerpen verhoogt dit de duurzaamheid en exploitatieperiode van de woningvoorraad. Ook zorgt het voor een efficiëntere toewijzing en doorstroming.
- **Woonzorgvisie:** De vergrijzing in Nederland vraagt om een verfijnde woonzorgvisie die met een evenwichtige woningprogrammering voor ouderen en andere aandachtsgroepen. Het opstellen en verder verfijnen van deze visie geeft meer inzicht in de balans tussen nieuwbouw, transformatie en doorstroming, afgezet tegen doelgroepen op wijk- en/of buurtniveau. Een integrale woonzorgvisie helpt lokale opgaven in kaart te brengen. Ook helpt het bij het vertalen hiervan naar concrete ambities en uitvoeringsprogramma's. Vanuit een regionaal perspectief is er een groeiende bestuurlijke urgentie nodig gericht op een eerlijke verdeling om de druk op gemeenten evenwichtig te verdelen.

Daklozen

Venlo is niet uniek; ook grote steden zoals Amsterdam en Rotterdam kampen met het probleem van daklozen. Sommige arbeidsmigranten raken dakloos en willen niet terug naar hun land. De overlast door hen en mensen met verward gedrag overlapt deels. Landelijk steeg het aantal meldingen in tien jaar van 80.000 naar 140.000 per jaar. Hoewel er recent een lichte daling is, blijft de impact groot en vraagt het om blijvende aandacht van de gemeente en politie.

	2018			2023			2024		
	Venlo	Eindhoven	Rotterdam	Venlo	Eindhoven	Rotterdam	Venlo	Eindhoven	Rotterdam
Overlast daklozen	328	912	1735	622	2476	4017	483	1873	4210
Overlast verwarde personen	693	2579	4804	909	3223	8628	774	2901	8909

Tabel: politieregistraties 2018, 2023 en 2024 Overlast daklozen en verwarde personen in drie gemeenten

Ontwikkelstrategie

Het Rijk benoemt Noord-Limburg als stimuleringsregio in het Voorontwerp van de Nota Ruimte. Dit komt door de strategische ligging ten opzichte van economisch dynamische gebieden. De Brabantse Stedenrij, Regio Arnhem-Nijmegen en de Zuidelijke Randstad worden ook als stimuleringsregio gezien. Het Rijk wil dat deze regio's zich ontwikkelen naar meer complete regio's met een evenwichtige mix aan wonen, werken, voorzieningen en groen. Deze regio's liggen centraal in het stedelijk netwerk en er is een sterke mix van wonen en werken en aanwezigheid van hoger onderwijs. Er is nu al autonome groei. Deze regio's zijn daarom ook logische plekken voor woningbouw. Hier moet vaak meer ingezet worden op economische ontwikkeling om in balans te blijven groeien.

De stedelijke druk is al voelbaar vanuit Eindhoven (Brainport regio), Nijmegen en Duitsland. De Brainportregio is een unieke economische regio. Er is een ruimtelijke schaa sprong nodig voor werken en wonen voor de verdere economische ontwikkeling, de economische veiligheid van Nederland en de strategische autonomie van Europa. Hiervoor is in 2022 al een pakket maatregelen van € 1,6 miljard tussen Rijk en regio afgesproken. Hierdoor kan de regio een ruimtelijke schaa sprong maken met functies voor een goede bereikbaarheid van de economische toplocaties en voldoende betaalbare woningen. Er zijn nieuwe ontwikkelingen voor de microchipsector. We moeten aanvullende afspraken maken over de bekostiging en uitvoering van de volgende fase van de agenda. Dit gaat over talentontwikkeling, mobiliteit, woningbouw en netcongestie. In totaal trekken Rijk, regio en bedrijfsleven tot en met 2030 € 2,51 miljard uit.

In de Brainport regio komen er 62.000 woningen bij. Twee derde nog vóór 2030. Ook komen er minstens 72.000 banen bij. Dit komt mede door de impulsen van de rijksoverheid. Hierdoor staan de arbeidsmarkt en woningmarkt enorm onder druk. Voor alle opgaven in de regio Eindhoven heeft het Algemeen Bestuur (AB) van Metropool Regio Eindhoven (MRE) besloten om te onderzoeken of samenwerking met rond de regio Eindhoven meerwaarde heeft. Ook de samenwerking met Venlo wordt onderzocht. De verkenning is inmiddels gestart.

Klimaatopgave en verduurzaming gebouwde omgeving

Aardgasvrij en volle stroomnetten

Het Nederlandse elektriciteitsnet raakt overbelast, waardoor nieuwe aansluitingen voor woningen, bedrijven en duurzame projecten stagneren. Dit remt de energietransitie, vooral in Venlo, waar 95% van de woningen van vóór 2010 dateert en het stroomverbruik per woning hoger ligt dan gemiddeld. Zonder netwerkuitbreiding en slimme oplossingen, zoals opslag en vraagsturing, komt verduurzaming in het gedrang en dit heeft ook effect op bedrijven en woningbouw.

Veel gemeenten onderzoeken daarom een publiek warmtebedrijf als alternatief. Warmtenetten verlagen de piekbelasting van warmtepompen, wat ruimte op het net creëert. De aankomende Wet Collectieve Warmtevoorziening (WCW) stimuleert deze ontwikkeling en sluit aan bij gemeentelijke ambities voor een toekomstbestendige energievoorziening.

Naast uitdagingen biedt de energietransitie ook kansen. Netwerkuitbreidingen kosten tijd, maar innovatieve technologieën kunnen congestie verlichten. Batterijopslag, slimme netwerken en decentrale energiehubben stemmen opwekking en verbruik beter op elkaar af. Ook nieuwe regelgeving, zoals prioriteringskaders voor netgebruik, kan lokaal oplossingen versnellen. Door deze mogelijkheden te benutten, houden we de energietransitie in beweging.

Drinkwaterbeschikbaarheid onder druk

Door klimaatverandering en bevolkingsgroei staat de drinkwatervoorziening in Nederland steeds verder onder druk. De afgelopen jaren is er fors meer water verbruikt. Naar verwachting wordt het tegen 2030 met 100 miljoen m³ uitgebreid. Tegelijkertijd daalt de grondwaterstand als het langere periodes droog is. Drinkwaterbedrijven, waaronder WML in Limburg, waarschuwen dat zonder extra maatregelen tekorten dreigen. Op sommige plekken in Nederland kunnen er al vóór 2030 drinkwatertekorten ontstaan.

Door veranderingen in het klimaat zijn er langere droge periodes en dalende grondwaterstanden. En een groeiende economie en demografische ontwikkelingen zorgen voor een stijgend waterverbruik. Dit zet de drinkwatervoorziening onder druk. Verder hebben drinkwaterbedrijven te maken met beperkte capaciteit. Hierdoor is het een uitdaging om voldoende bronnen en infrastructuur beschikbaar te houden.

Er zijn kansen om slimmer met water om te gaan. Innovaties op het gebied van waterbesparing in huishoudens en de industrie kunnen het verbruik aanzienlijk verlagen. Ook regenwateropvang en hergebruik helpen bij een verminderde afhankelijkheid van drinkwater. Daarnaast kunnen nieuwe regelgeving en investeringen in waterinfrastructuur samenwerking stimuleren en duurzame oplossingen versnellen. De uitdagingen zijn groot, maar met de juiste maatregelen en innovaties kunnen we werken aan een robuuste en toekomstbestendige watervoorziening.

Versnellen van de energietransitie

Nederland wil een CO₂-reductie van 55% in 2030. Dit staat in de Europese Green Deal en het Klimaatakkoord. Dit betekent een versnelde afbouw van fossiele brandstoffen en groei van hernieuwbare energie.

Geopolitieke ontwikkelingen en stijgende energieprijzen versnellen deze transitie. De uitdaging ligt vooral in de betaalbaarheid en haalbaarheid. Door elektrificatie van vervoer en industrie is er meer vraag naar elektriciteit, maar netcongestie en complexe vergunningsprocedures voor wind- en zonneparken zorgen voor vertraging. Door verschillende duurzame energiebronnen, zoals wind en zon, te combineren en in lokale energiehubben vraag en aanbod beter af te stemmen, kunnen we deze uitdagingen deels opvangen.

Om de klimaatdoelen te halen moeten woningen, bedrijven en infrastructuur sneller verduurzamen. Tegelijkertijd groeit de energievraag sneller dan het aantal hernieuwbare energiebronnen. Dit maakt de overgang naar een duurzame energievoorziening lastig. Daarnaast zorgen netcongestie en hoge kosten ervoor dat grote duurzame energieprojecten niet altijd haalbaar zijn.

Toch zijn er volop kansen om de energietransitie te versnellen. Innovaties zoals waterstof en geavanceerde energieopslag kunnen helpen om het energiesysteem flexibeler en duurzamer te

maken. Ook regionale energiehubbs en lokaal eigendom van energieprojecten helpen bij een inclusieve verduurzaming. Bovendien bieden Europese en landelijke subsidies financiële ruimte om sneller te investeren in duurzame oplossingen. Door deze mogelijkheden te benutten, kunnen we stappen zetten richting een toekomstbestendige energievoorziening. Het is daarbij belangrijk dat iedereen aan deze transitie kan meedoen, ongeacht de financiële en sociale positie.

Vorbereiding op extreem weer

De gevolgen van klimaatverandering worden steeds zichtbaarder. In de zomer van 2021 werd Limburg getroffen door extreme wateroverlast. Er was grote schade. We zien vaker lange periodes van hitte, droogte en het verminderen van de biodiversiteit. Hierdoor komen de natuur en stedelijke gebieden onder druk te staan. Het wordt steeds belangrijker om onze stad en infrastructuur zoveel mogelijk klaar te maken voor deze veranderingen. Landelijk zetten steeds meer gemeentes in op waterberging, meer groen in de stad, minder verharding, klimaat- en natuur inclusief bouwen voor een klimaatbestendige stad.

Stedelijke gebieden warmen steeds sneller op. Dit heeft gevolgen voor de leefbaarheid en de gezondheid van bewoners. Extreme regenval en droogte zorgen voor meer wateroverlast, schade en druk op de biodiversiteit. Toch ontbreekt het vaak aan urgentie, bewustzijn en voldoende financiering, waardoor de uitvoering van adaptieve maatregelen langzaam gaat.

Toch zijn er volop kansen om de stad beter bestand te maken tegen klimaatverandering. Slimme ruimtelijke planning, ontsteden en meer groen kunnen hittestress, droogte en wateroverlast helpen verminderen. Daarnaast bieden innovatieve wateropvangsystemen een oplossing om piekbuien beter op te vangen en water slimmer te benutten. Ook zijn er Nationale en Europese subsidies. Deze maken het mogelijk om klimaatadaptatieprojecten sneller van de grond te krijgen. Door deze mogelijkheden te benutten, kunnen we werken aan een klimaatbestendige en leefbare omgeving.

Nieuw gebruik van grondstoffen

Nederland wil in 2050 volledig circulair zijn. Dit betekent dat we grondstoffen steeds opnieuw gebruiken en dat er zo weinig mogelijk afval is. De bouwsector, industrie en consumenten zijn hierbij belangrijk. Steeds meer bedrijven in Nederland stappen over op circulaire productiemodellen. Er zijn nog grote uitdagingen. In 2023 bleek uit CBS-cijfers dat slechts 24% van de gebruikte materialen in Nederland afkomstig is uit recycling. Aangezien grondstoffen niet onuitputtelijk zijn, is meer hergebruik noodzakelijk.

De rest bestaat uit nieuwe grondstoffen. Dit geeft druk op het milieu.

Veel sectoren zijn nog sterk afhankelijk van nieuwe, niet-duurzame grondstoffen. Hierdoor gaat de overgang naar een circulaire economie langzaam. Ook sluit de huidige wet- en regelgeving niet altijd goed aan op circulaire initiatieven, waardoor duurzame innovaties moeilijk schaalbaar zijn.

Toch zijn er belangrijke kansen om deze transitie te versnellen. De opkomst van circulaire bouwtechnieken helpt om materiaalgebruik en afval te verminderen. Hergebruik en reparatie sparen grondstoffen en zorgen voor nieuwe werkgelegenheid. Daarnaast zorgt strengere Europese regelgeving ervoor dat producenten steeds vaker circulaire modellen moeten toepassen. Door deze

ontwikkelingen te omarmen, kunnen we stap voor stap toewerken naar een duurzamer en toekomstbestendig economisch systeem.

Arbeidsmarkt energietransitie en nieuwe vaardigheden

Er zijn nieuwe vaardigheden en vakmensen nodig voor de energietransitie en circulaire economie. De vraag naar technisch geschoold personeel in installatietechniek, duurzame bouw en energietechnologie stijgt alleen maar meer. Maar er zijn nu al tekorten in deze sectoren. Dat belemmert de groei. Het regionaal en lokaal stimuleren van dergelijke arbeidskrachten en bijscholing mogelijkheden worden steeds belangrijker om de toenemende tekorten af te remmen.

Toch zijn er mogelijkheden om deze uitdagingen aan te pakken. Omscholingstrajecten en praktijkgerichte opleidingen kunnen helpen bij het tekort aan technisch personeel. Door nauwere samenwerking tussen bedrijven en onderwijsinstellingen kan het onderwijs beter aansluiten op de behoeften van de arbeidsmarkt. Bovendien maken digitale en modulaire leertrajecten het steeds eenvoudiger om nieuwe vaardigheden op te doen. Hierdoor kunnen meer mensen de overstap naar de techniek maken. Met de juiste aanpak en investeringen ligt hier een kans om de sector toekomstbestendig te maken.

Economie

Economische ontwikkeling

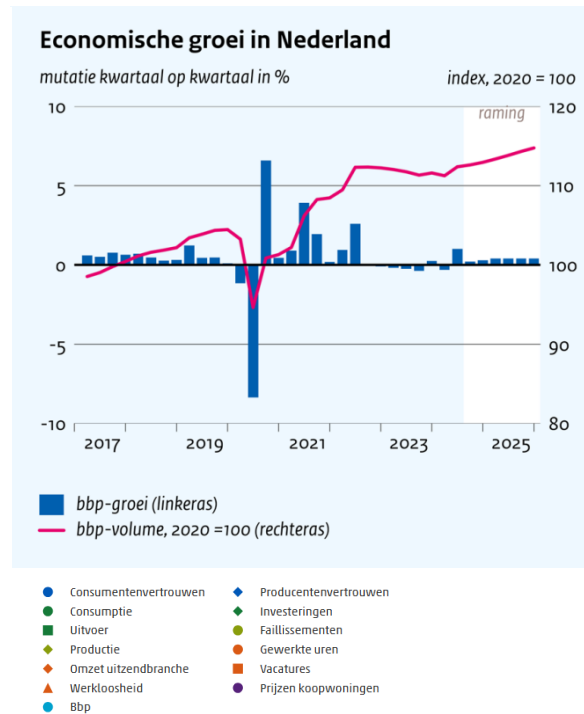
De Nederlandse economie heeft een aantal magere kwartalen achter de rug. Na de coronacrisis was er eerst herstel. Daarna kwam de oorlog in Oekraïne. Dit veroorzaakte inflatie, waardoor mensen minder te besteden hadden. Vanaf 2022 stagneerde de wereldhandel en stegen de energieprijzen.

De economische productie is vanaf eind 2022 licht gedaald, maar de werkloosheid is nauwelijks opgelopen. De Europese inflatie daalt traag, de Nederlandse inflatie loopt weer iets op. Dit komt onder meer doordat de hoge loonstijging aanhoudt. De prijzen van goederen stijgen niet meer. De prijzen van arbeidsintensieve diensten blijven nog langer hoog doordat de hogere lonen daar nog in doorwerken.

De inflatie komt ook door de hogere huren (de maximale huurverhoging is gekoppeld aan de loongroei), hoge voedselprijzen en de verhoging van de tabaksaccijns. In 2025 vermindert de druk vanuit lonen en voedselprijzen en komt de inflatie uit op 3,2%.

De reële lonen liggen nog wat onder het niveau van 2021. Nieuwe cao's afgesloten compenseren de eerdere oploop van de prijzen. Hierdoor stegen de contractlonen in de marktsector in 2024 van 6,4%. Dit jaar zwakt die groei af naar 4,2%. De lonen liggen daarmee in beide jaren duidelijk boven de inflatie.

Hogere lonen en een aantrekkende wereldhandel zorgden voor een gematigd groeitempo in 2024. De loonstijging kwam na de inflatiepiek. Daardoor hebben huishoudens dit jaar en volgend jaar meer te besteden. Meer besteden zorgt dat de economische activiteit weer gematigd groeit, al sparen mensen ook meer.

De Nederlandse economie zit in een fase van laagconjunctuur. Alle relevante indicatoren zitten onder de langjarige trend, behalve de huizenprijzen. Vooral de indicatoren voor de arbeidsmarkt en de productie stagneren verder. We zien licht herstel bij de investeringsvolumes en de export. Dat is belangrijk voor Venlo met een relatief grote maakindustrie en logistieke sector. Ook voor de komende jaren blijft het economisch beeld positief, maar ook zeer gematigd.

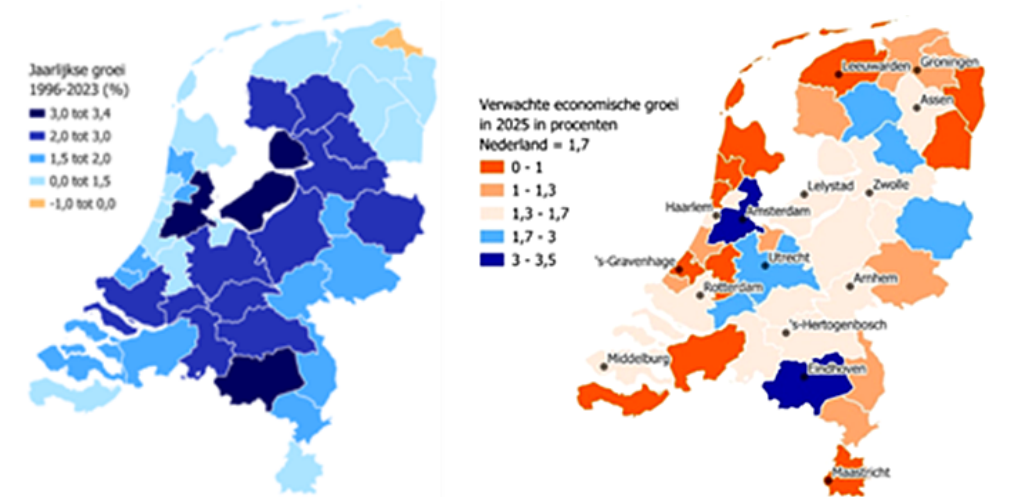
De magere kwartalen die achter ons liggen hebben nog invloed op de economische ontwikkeling van 0,6% in 2024. Het herstel zien we naar verwachting in 2025 duidelijker met een bbp-groei van 1,6%. Naar verwachting trekken ook de investeringen weer aan. De betere vooruitzichten voor bedrijven betekenen dat ook de investeringen in 2025 weer bijdragen aan de groei, nadat ze in 2023 een aantal kwartalen stevig afnamen. De overheidsfinanciën zijn op orde, de staatsschuld bescheiden en de overheidsinvesteringen blijven naar verwachting ook de komende jaren groeien.

Het internationale beeld is grillig. Er is een wat aantrekkende groei in de eurozone en een vertragende groei in de VS. Het CPB verwachtte afgelopen najaar nog dat de wereldhandel zou aantrekken. Het is onduidelijk wat de huidige ontwikkelingen betekenen voor de handelsbetrekkingen tussen de afzonderlijke economische regio's. Het is duidelijk dat er inmiddels een meer dan stevige internationale koersverschuiving is. Actueel zijn uiteraard de import- en exporttarieven die door de afzonderlijke economische regio's en landen aan elkaar zijn en worden opgelegd. Daarnaast is het nog onduidelijk wat het effect zal zijn van de enorme investeringen die zijn aangekondigd in de Europese defensie. Enerzijds betekent dit naar verwachting een budgettaire uitdaging voor overheden, anderzijds mogelijk een stimulering van een belangrijk deel van de Europese maakindustrie.

In de Economische Visie Venlo 2030 is de focus verschoven van pure economische groei naar het versterken van de brede welvaart in Venlo. Het idee dat de regio structureel achterblijft, is inmiddels

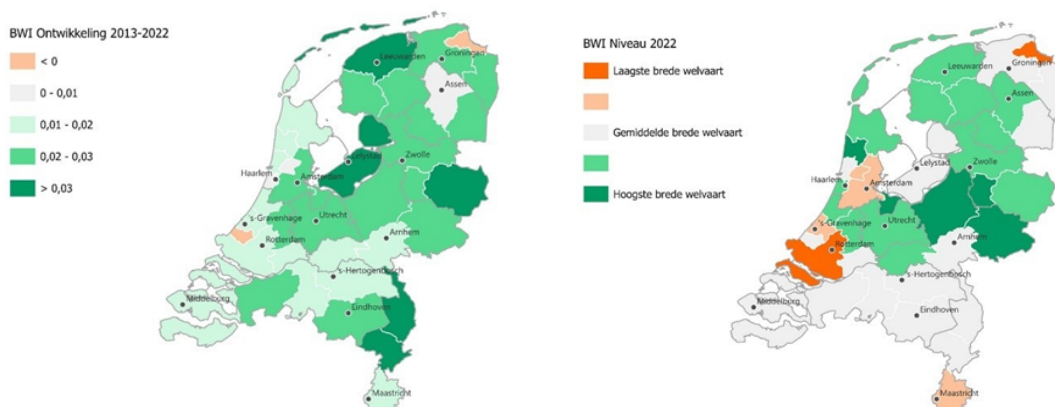
achterhaald. In de periode 1996-2023 groeide de economie in Noord-Limburg gemiddeld net zo hard als in andere regio's. Dat komt mede doordat we vlakbij Brainport Eindhoven zitten en de steeds betere samenwerking tussen onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven.

Voor 2025 is de verwachting dat de regionale economische groei iets lager uitvalt dan het landelijk gemiddelde. Dit komt door de sterke exportafhankelijkheid van de regio en met de blijvende krapte op de arbeidsmarkt.

Gerealiseerde en verwachte economische groei per arbeidsregio in procenten.

Noord-Limburg maakte de afgelopen jaren een sterke toename van brede welvaart door. Er waren maar twee andere regio's in Nederland tussen 2013 en 2022 die een grotere vooruitgang lieten zien. De regio staat nu in de middenmoot en staat op de 21e plaats van de 40 Nederlandse regio's. Hiermee hebben we omliggende regio's ingehaald. De economische groei hielp mee aan deze stijging van brede welvaart. Landelijk wordt circa 28% van de brede welvaart toegeschreven aan economische ontwikkeling. Toch staat de brede welvaart in Noord-Limburg onder druk door uitdagingen zoals de krappe woningmarkt en de gevolgen van vergrijzing. Deze factoren beïnvloeden niet alleen de economie, maar ook het welzijn, de gezondheid, sociale contacten en maatschappelijke betrokkenheid.

Aandacht voor de regio

Het beleid van het kabinet heeft veel invloed op de regio Venlo. Vooral door initiatieven die gericht zijn op grensoverschrijdende samenwerking en regionale versterking. De coördinerende rol van de minister van BZK is met het aantreden van het kabinet Schoof groter geworden waar het gaat om ontwikkeling van regio's.

Het programma 'Regio's aan de Grens' is geïntroduceerd om de samenwerking tussen Nederland en de buurlanden te versterken. Dit wordt voortgezet. Dit geldt ook voor het toekennen van de regiodeals. Noord-Limburg begint in 2026 aan de uitvoering van de tweede regiodeal. Met de projecten onder de regiodeals worden regionale uitdagingen aangegaan en gezamenlijke kansen benut om de regio te versterken.

In de toetsing van beleidsmaatregelen kwam meer aandacht (Leidraad Grenseffecten) voor grensregio's waar beleidsmaatregelen anders kunnen uitpakken dan in anderen delen van Nederland. De zogenaamde grenseffecten. Ook is er na het rapport Elke Regio Telt! meer aandacht van het Rijk voor de specifieke uitdagingen in grensregio's, zoals bevolkingsdaling en het behoud van voorzieningen. Venlo is als een van de elf experimenteerregio's in gesprek hierover het Rijk. De minister van BZK kondigde een Nationaal Programma Vitale Regio's (NPVR) aan. De financiering van de uitvoering hiervan is op dit moment nog onduidelijk.

Culturele infrastructuur

We zien dat weer meer mensen culturele organisaties bezoeken. Het aantal bezoekers zit bijna op het niveau van vóór de Coronapandemie (2019). Ook veel mensen bezoeken de Venlose culturele instellingen. De afgelopen jaren hebben we geïnvesteerd in het solide maken en houden van de culturele basisinfrastructuur. Dit was nodig. We zien dat instellingen nog steeds met moeite hun begroting sluitend kunnen maken. Bij de podiuminstellingen komt dit onder meer door de sterk gestegen personeelskosten en de tegenvallende inkomsten uit horeca. Dit is een landelijke trend. De marges worden steeds kleiner door accijnsverhogingen en prijsverhogingen van leveranciers. Specifieke uitkeringen stelden ons in staat om cultuur in te zetten om jongeren weerbaarder te maken. In Venlo is hiervoor het programma 'We are Today' (WAT) ontwikkeld. Dit programma is zeer succesvol. Jongeren komen uit hun isolement en maken nieuwe samenwerkingsverbanden. Dit leidt tot nieuwe, zelf ontwikkelde, vormen van cultuur in de stad en zorgt voor saamhorigheid.

Zorg

Transformatie van zorg naar gezondheid

De zorg in Nederland staat voor grote uitdagingen. Tot 2050 krijgen we te maken met drie belangrijke opgaven:

1. Zorgen voor toegankelijke en kwalitatieve zorg en ondersteuning.
2. Het verbeteren van de gezondheid van alle inwoners.
3. De impact van klimaatverandering op gezondheid en leefomgeving.

Toegankelijke en kwalitatieve zorg onder druk

De zorgvraag in Nederland blijft de komende jaren groeien. Dit komt vooral door de vergrijzing en de toename van chronische aandoeningen. In Venlo wordt bijvoorbeeld verwacht dat het aantal mensen met dementie stijgt van 2.000 naar 2.500 in 2030. Dit is een bovengemiddelde toename ten opzichte van het landelijke cijfer. Ook komen er meer inwoners met chronische aandoeningen in Noord-Limburg. Naar verwachting komen er tot 2030 zo'n 5.500 patiënten bij.

Verder is er sprake van een steeds complexere zorgvraag. Dit komt mede door sociale problematiek en een slechtere algemene gezondheid. Dit zet de toegankelijkheid en betaalbaarheid van de zorg onder druk. De landelijke akkoorden zoals het Integraal Zorgakkoord, het Gezond en Actief Leven Akkoord en het Ouderenakkoord zijn bedoeld om de zorg toekomstbestendig te maken. Maar de uitvoering is lastig door een aanhoudend personeelstekort. Dit zorgt voor langere wachttijden en minder beschikbare ondersteuning voor inwoners.

Ook mantelzorg en vrijwilligerswerk, beide cruciale pijlers binnen de zorg, nemen af. Nu zijn er 15 potentiële mantelzorgers per hoogbejaarde beschikbaar. Dit daalt in 2040 naar slechts zes. Ook staan sociale cohesie en onderlinge betrokkenheid onder druk door maatschappelijke polarisatie.

Een andere randvoorwaarde voor een gezonde samenleving is bestaanszekerheid. De Commissie Sociaal Minimum stelde in 2023 vast dat het landelijke sociaal minimum voor veel huishoudens onvoldoende is om rond te komen. Ondanks landelijke regelingen hebben veel huishoudens structureel € 200 tot € 500 per maand te weinig. Dit laat zien hoe belangrijk lokale ondersteuning is.

De staat van de jeugd en jeugdzorg

Veel jongeren groeien op zonder noemenswaardige problemen. 83% van de jongeren onder de 23 jaar ervaart zijn of haar gezondheid als (zeer) goed. Toch stijgt de zorgvraag binnen de jeugdzorg. In Venlo ontvangt 14,1% van de jongeren jeugdzorg. Dit is meer dan het landelijke gemiddelde van 13,5%. Vooral gespecialiseerde zorg zoals jeugdhulp met verblijf, jeugdbescherming en jeugdreclassering komt relatief vaker voor in Venlo. Dit heeft mede te maken met de wijziging van het woonplaatsbeginsel in de Jeugdwet. Hierdoor zijn gemeenten verantwoordelijk geworden voor langdurige jeugdzorg, zoals pleegzorg.

Daarnaast maken meer jongeren gebruik van ambulante hulp. Dit komt doordat het beleid stuurt op minder verblijfszorg en meer ondersteuning thuis. Hierdoor is er intensievere zorg voor jeugdigen met zwaardere problematiek. De kosten worden ook hoger. Dit komt omdat er meer cliënten gebruik van maken en door hogere tarieven en loonindexeringen in de zorgsector.

Ook zijn er personeelstekorten in de jeugdzorg, vooral op het gebied van regiebehandelaren. Hierdoor lopen de wachttijden op en duren behandeltrajecten langer. Uit signalen blijkt dat bijna een derde van de zorginstellingen in financieel zwaar weer verkeert. Dit is vooral zo in de jeugdzorg met verblijf, gehandicaptenzorg en ouderenzorg.

Naast zorginhoudelijke problemen zijn er ook maatschappelijke uitdagingen voor jongeren. Er zijn vaker complexe problematieken zoals psychiatrische aandoeningen, gedragsproblemen, schooluitval en economische problematiek. In het schooljaar 2023-2024 nam de druk op het gespecialiseerd onderwijs in Venlo toe, met wachttijden en beperkte doorstroommogelijkheden naar speciaal onderwijs en praktijkonderwijs. Hierdoor wordt de druk op het reguliere onderwijs groter en dit kan verzuim en extra jeugdzorgvragen veroorzaken. Het aantal meldingen van ongeoorloofd schoolverzuim steeg in 2022-2023 naar 956. Dit is een toename van 113 meldingen ten opzichte van vorig jaar. Opvallend is dat het aantal meldingen steeg, terwijl het aantal verzuimende leerlingen ongeveer gelijk bleef. Dit wijst op een intensiever probleem bij een kleinere groep jongeren. Volgens de deskundigencommissie Hervormingsagenda Jeugd is de Hervormingsagenda Jeugd een noodzakelijke stap. Maar het is niet voldoende om de jeugdzorg structureel te verbeteren. De oplossing moet niet alleen in de zorgsector gezocht worden, maar vooral in het gezin, op school en in de samenleving.

Arbeid

Krappe regionale arbeidsmarkt

Deze demografische ontwikkeling betekent dat het aandeel van de Venlose bevolking dat beschikbaar is voor betaald werk is gedaald en naar verwachting verder zal dalen. De groeiende bevolking en meer dan gemiddelde (ten opzichte van Nederland) toegenomen arbeidsparticipatie remt dit weer. De verhouding werkenden-niet werkenden groeide in de afgelopen 10 jaar van 67,7% naar 72,4%. Op landelijk niveau is er een kleinere toename van 67,9% naar 70,3%.

In verschillende sectoren veel vacatures

De arbeidsmarkt in Noord-Limburg staat onder druk, ondanks de economische laagconjunctuur. Dat is ook zo in andere regio's. Er zijn te weinig werkzoekenden voor het aantal vacatures. Dit geldt in verschillende sectoren. In 2022 was dit probleem het grootst. De afgelopen tijd is het iets beter, maar blijft lastig. Dit blijkt uit de spanningsindicator. Deze meet de verhouding tussen openstaande vacatures en beschikbare werkzoekenden.

De vraag naar personeel blijft hoog. Dit komt deels doordat oudere werknemers met pensioen gaan, en er onvoldoende nieuwe arbeidskrachten bij komen. In de komende jaren bereiken ongeveer 63.600 mensen tussen de 50 en 65 jaar in Noord-Limburg de pensioengerechtigde leeftijd. Er zijn niet genoeg jongere werkenden die hun plek innemen.

Hierdoor neemt de potentiële beroepsbevolking af. Dit versterkt de krapte op de arbeidsmarkt verder. Dit geldt vooral voor sectoren waarin al langer een tekort aan personeel is, zoals de zorg, het onderwijs en de techniek. In de zorg zijn vooral verzorgenden, verpleegkundigen en specialisten in de geestelijke gezondheidszorg hard nodig. De technische sector heeft te weinig mbo-opgeleide vakmensen, zoals machinemonteurs, elektriciens, loodgieters en installateurs. In het onderwijs zijn leerkrachten nodig in het basisonderwijs en docenten in het voortgezet onderwijs. De ICT-sector blijft, ondanks een afname in de groei, kampen met een tekort aan programmeurs, cybersecurityspecialisten en IT-analisten.

Verschillende aanpakken tegen krapte op de arbeidsmarkt

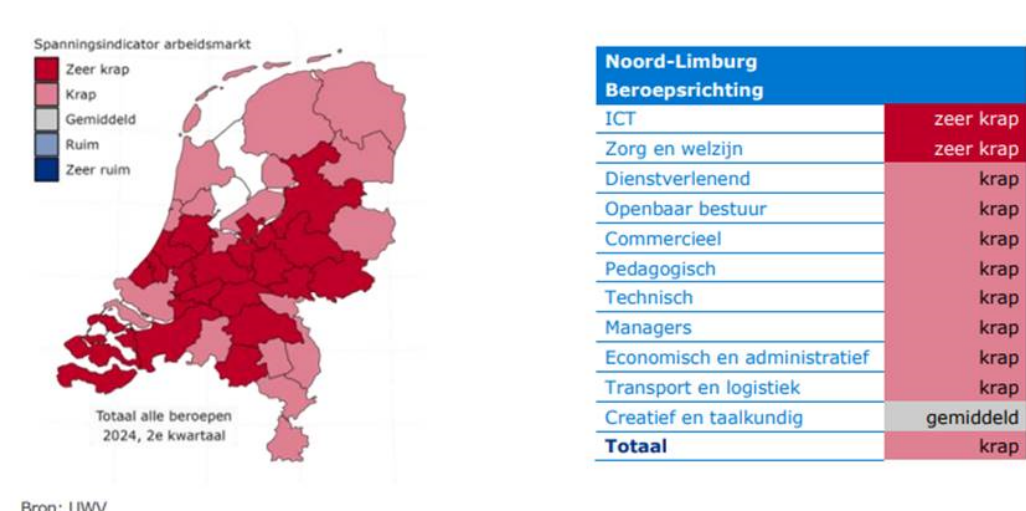
Om de krapte op de arbeidsmarkt tegen te gaan, worden verschillende strategieën ingezet. Bijvoorbeeld omscholing en bijscholing. Er is steeds meer aandacht voor praktijkgerichte opleidingen en levenslang leren. Zo kunnen werkzoekenden sneller inspelen op de veranderende arbeidsmarkt. Verder zet de industrie steeds meer in op automatisering en digitalisering om het tekort aan arbeidskrachten te compenseren. Werkgevers investeren in technologische innovaties die de productiviteit verhogen en hen minder afhankelijk maakt van menselijke arbeid.

Ook wordt er gekeken naar het verhogen van de arbeidsparticipatie, bijvoorbeeld door deeltijdwerkers en ouderen te stimuleren om meer uren te werken of langer te blijven werken. Uit onderzoek blijkt dat steeds meer 67-plussers doorwerken. Dit is vaak in deeltijd. Zij kunnen zo een bijdrage leveren aan het verminderen van de krapte. Werkgevers moeten dan wel bereid zijn om flexibele werkregelingen te faciliteren.

Kraptemonitor Noord-Limburg, 4e kwartaal 2024

De verwachting is dat –als gevolg van de conjunctuur– het aantal faillissementen, ontslagen en WW-uitkeringen de komende tijd zal oplopen. Vooral in sectoren met grote maatschappelijke opgaven, zoals de zorg, het onderwijs, de overheid, ICT en techniek, blijft de krapte echter een structureel probleem.

Daarom zijn strategische beleidsmaatregelen nodig om de structurele tekorten in de regio aan te pakken. Dit vraagt investeringen in onderwijs en scholing, technologische innovaties, migratiebeleid en maatregelen om de arbeidsparticipatie te verhogen.

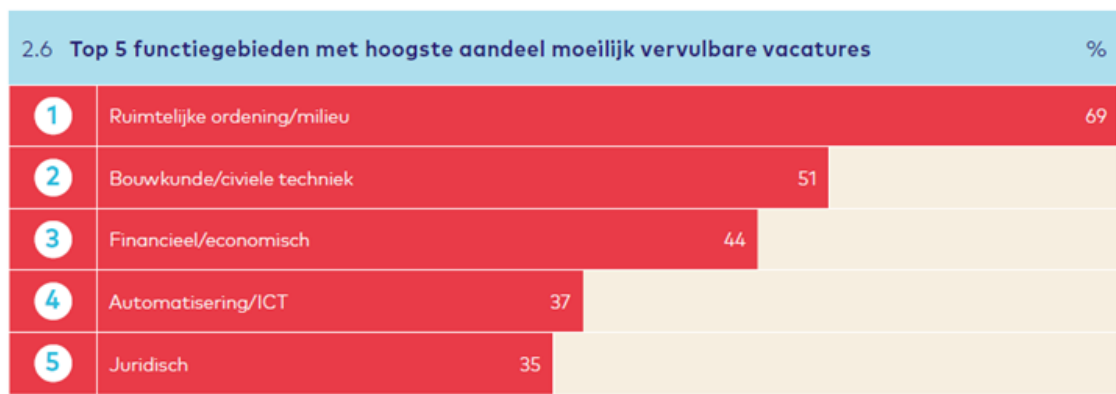
Arbeidsmigratie

Het kabinet zet in op een selectiever en gericht arbeidsmigratiebeleid. Venlo volgt dit thema en de mogelijke effecten van deze nieuwe koers op de voet vanwege de impact ervan op de regio Noord-Limburg. Dit lijkt aan te sluiten bij de economische visie van Venlo 'Van volume naar waarde'. We zijn vooral scherp op de uitwerking van het nieuwe beleid, het tegengaan van misstanden en het voorkomen van dakloosheid.

Arbeidsmarktontwikkelingen en de gemeente Venlo als werkgever

Ook de gemeente Venlo moet meer inspanningen op het gebied van werving en behoud van personeel doen. Want ook Venlo kampt met een structurele krapte op de arbeidsmarkt. Ook voor gemeenten is er een krappe arbeidsmarkt. Bepaalde functies zijn moeilijk te vervullen. Dat maakt dat we veel gebruik maken van inhuur/ collectief geheugen.

Uit de Personeelsmonitor 2023 blijkt dat met name bepaalde functiegebieden moeilijk vervulbaar zijn. Dit zijn:

Personeelsmonitor sector gemeenten 2023 (editie 2024 verschijnt in juni 2025)

- Juridische vacatures worden in Venlo nog relatief goed vervuld. Dit is bij andere gemeenten niet zo. Het kan zijn dat in de toekomst voor Venlo ook lastig wordt, vooral in juridische specialisaties binnen het omgevingsrecht en bestuursrecht.
- Voor specialistische functies in het sociaal domein en de zorg geldt dat er veel vraag is naar medewerkers in het sociaal domein, zoals jeugdzorgmedewerkers en consultants voor sociale voorzieningen. Door de toenemende zorgvraag en complexe casuïstiek is de werkdruk in deze sector hoog. Hierdoor worden vacatures moeilijk ingevuld.
- Het aantrekken van ervaren managers en hoofden blijkt een uitdaging. Vooral in beleidsmatige en technische vakgebieden. Dit komt door hoge eisen en beperkte doorstroom.

We moeten scherp inspelen op de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en strategische keuzes maken voor de toekomst.

Voor de gemeente Venlo is het nodig om strategische keuzes te maken om een toekomstbestendige organisatie te waarborgen. Het gaat om korte- en langetermijnmaatregelen op het gebied van werving, behoud en ontwikkeling van personeel.

- Binnenhalen en binden van talent: Venlo moet zich duidelijker profileren als een aantrekkelijke werkgever (employer branding). Actief werven, gerichte en eenduidige arbeidsmarktcommunicatie kan (latent) werkzoekenden enthousiast maken. Samenwerking met onderwijsinstellingen en regionale bedrijven kan helpen om jonge professionals te interesseren voor een loopbaan bij de gemeente.
- Boeien, behouden en bewegen: Medewerkers behouden is minstens zo belangrijk als nieuwe collega's aantrekken. Dit kan door aandacht voor werkplezier en vitaliteit, leren en ontwikkelen, doorgroeimogelijkheden en een gezonde werk-privébalans. (Strategische) personeelsplanning helpt om de personeelsbehoefte in beeld te krijgen, kan helpen bij interne doorstroming van personeel en helpt vooruit te plannen bij personeel dat vertrekt.
- Werk anders organiseren: Slimmer gebruik van technologie en innovatie: Digitalisering en automatisering kunnen werkdruk verminderen bij moeilijk vervulbare functies en zorgen voor meer effectiviteit en efficiëntie. Denk aan AI, robotisering en datagedreven besluitvorming in beleidsontwikkeling en dienstverlening. Medewerkers kunnen zich dan meer richten op complexe taken waar menselijke expertise nodig is.

Bijstandsontwikkeling

Het aantal inwoners dat voor hun inkomen afhankelijk is van de gemeente Venlo daalde de afgelopen jaren. Maar nu zien we een geleidelijke stijging, met name bij de kortdurende (<6 maanden) en langdurige werkloosheid (>10 jaar).

Ontwikkeling bestand bijstandsgerechtigden

in de gemeente Venlo op leeftijd

Jaar	2020	2021	2022	2023	2024
Leeftijdsgroep	okt	okt	okt	okt	okt
IOAW/IOAZ	272	224	193	154	129
27 tot 50 jaar	1	1			
50 tot 58 jaar	20	10	4	4	3
58 jaar en ouder	251	213	189	150	126
PARTICIPATIEWET	3047	2903	2745	2803	2921
0 tot 18 jaar	1	1	2	1	
18 tot 21 jaar	64	64	47	50	71
21 tot 27 jaar	241	217	217	237	275
27 tot 50 jaar	1373	1295	1142	1124	1186
50 tot 58 jaar	745	692	688	689	663
58 jaar en ouder	623	634	649	702	726
Totaal	3319	3127	2938	2957	3050

Ontwikkeling bestand bijstandsgerechtigden in de gemeente Venlo op duur.

Jaar	2020	2021	2022	2023	2024
Duur	okt	okt	okt	okt	okt
< 6 Maanden	269	194	204	237	293
tussen 6 maanden en 1 jaar	214	215	157	197	219
tussen 1 en 3 jaar	534	511	487	468	474
tussen 3 en 5 jaar	513	407	329	312	320
tussen 5 en 10 jaar	730	776	732	673	625
> 10 jaar	619	615	657	714	752
Totaal	2.879	2.718	2.566	2.601	2.683

De ontwikkeling van de kortdurende inkomensondersteuning hangt waarschijnlijk samen met de actuele conjuncturele zwakte en de netto-instroom van vluchtelingen. Vluchtelingen hebben over het

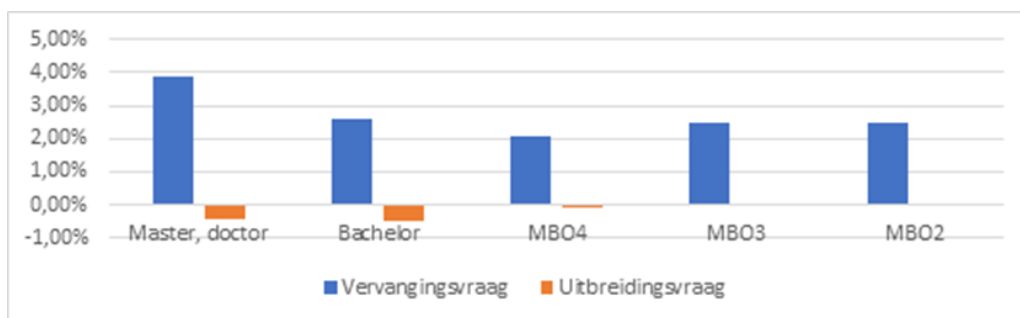
algemeen enige tijd nodig om zich aan te passen aan de Nederlandse samenleving en de arbeidsmarkt. Het groeiende aantal inwoners dat langer dan 10 jaar van inkomensondersteuning afhankelijk is, is vooral uitdagend. De groep oudere inwoners (58+) met een bijstandsuitkering groeit al langer. Waarschijnlijk komt dit mede door de verhoging van de AOW-gerechtigde leeftijd.

Onderwijs en opleidingen

Kennisinfrastructuur en internationale studenten

Het kabinet Schoof kondigde brede bezuinigingen aan op onderwijs, waaronder op de instroom van internationale studenten. De nieuwe wet Internationalisering in Balans kan nadelige gevolgen hebben voor de kennisinfrastructuur in Noord-Limburg. We zetten onze gezamenlijke lobby hierop voort.

Minder MBO-studenten zijn een uitdaging voor de regionale economie. Jongeren trekken vaak weg om elders te studeren en keren daarna niet terug om in Noord-Limburg te wonen en te werken. Het wordt steeds belangrijker om jongeren aan de regio te binden. Investerings in onderwijs en kennisinfrastructuur, zoals de samenwerkingen met UM, HAS, Fontys, Gilde Opleidingen en Brightlands Campus Greenport Venlo, spelen hierin een cruciale rol. Het plan van het kabinet om het aantal internationale studenten te verminderen, is een risico. Deze groep levert een belangrijke bijdrage aan de kenniseconomie van de regio.

Jaarlijkse vervangings- en uitbreidingsvraag naar opleidingsvraag tot 2028 Noord-Limburg

Om de regio toekomstbestendig te houden, is innovatie essentieel. Dit betekent investeren in start- en scale-ups, het ontwikkelen van nieuwe businessmodellen en het versterken van de samenwerking tussen bedrijven en onderwijsinstellingen. De Brightlands Campus Greenport Venlo speelt hierin een sleutelrol.

Digitalisering, AI en robotisering gaan de regionale economie en arbeidsmarkt ingrijpend veranderen. Deze technologieën kunnen de productiviteit verhogen. Zo kunnen ze bijdragen aan economische groei en brede welvaart, ook bij een krimpende beroepsbevolking. Dit geldt vooral voor sectoren zoals de agrarische sector, maakindustrie, logistiek en zorg. Tegelijkertijd zullen routinematige en administratieve functies verdwijnen en nieuwe banen ontstaan zoals data-analisten, AI-specialisten en robottechnici. Dit vraagt om nieuwe en hogere opleidingseisen, nieuwe vaardigheden en een mentaliteit van levenslang leren. Er wordt gewaarschuwd voor een mogelijke tweedeling op de arbeidsmarkt. Er kan een kloof ontstaan tussen de vaardigheden die werknemers hebben en de vaardigheden die nodig zijn in een steeds verder gedigitaliseerde economie.

Ondermijning

Onze gemeente ligt strategisch aan de Duitse grens en met logistieke hubs zoals Tradeport Venlo. Hierdoor zijn we ook kwetsbaar voor drugshandel en internationale doorvoer van verdovende middelen. Jongeren komen steeds vaker in aanraking met drugscriminaliteit. Dit komt ook omdat drugsgebruik normaler wordt gevonden. Nieuwe Psychoactieve Stoffen (NPS) winnen terrein, terwijl we nog niet weten wat de risico's en omvang zijn. Vanaf 1 juli 2025 worden deze synthetische drugs verboden. De binnenlandse hennepcultuur wordt minder. De handel in cocaïne en XTC blijft lucratief. In Noord-Limburg zijn de meeste signalen van arbeidsuitbuiting in de provincie. Door arbeidsmarktkrapte en steeds meer vluchtelingen neemt de kwetsbaarheid van arbeidsmigranten toe. Dit werkt misstanden in de hand.

Binnen het sociaal domein neemt de kans van ondermijning toe door bezuinigingen en systeemkwetsbaarheden. Criminelen misbruiken dit door bijvoorbeeld valse diploma's en certificaten te gebruiken in de zorgsector. Jongeren in Limburg lopen meer risico op ondermijnende criminaliteit. Ze worden gelokt door snel geld verdienen en wantrouwen in de overheid. Uit onderzoek blijkt dat zij vaker zware delicten plegen dan lichtere vergrijpen. Daarnaast groeit het aantal jonge cybercriminelen; bijna de helft van de verdachten is onder de 22 jaar. De FIOD signaleert een nieuw fenomeen waarbij jongeren in groepsverband BTW-fraude plegen, met grote financiële schade als gevolg.

Digitalisering en technologisering

Werk Anders Organiseren met AI en Robotisering

Binnen de publieke sector is het nodig om werk anders te organiseren. AI en robotisering bieden hierbij kansen. Automatisering kan routinematige administratieve taken overnemen. Dan kunnen medewerkers zich richten op complexere vraagstukken. Denk aan AI-gestuurde gegevensverwerking, chatbots voor klantcontact en data-analyse voor de ondersteuning van beleid. Deze innovaties verlagen de werkdruk en verhogen de effectiviteit van gemeentelijke organisaties, ondanks de krappe arbeidsmarkt.

Desinformatie, Misinformatie en Nepnieuws

Desinformatie en nepnieuws zijn een groeiende uitdaging voor gemeenten. Misleidende informatie kan het vertrouwen van burgers ondermijnen, gemeenschappen polariseren en het uitvoeren van beleid lastiger maken. Om dit tegen te gaan, moeten gemeenten actief betrouwbare informatie verspreiden, mediawijsheid bevorderen en samenwerken met media, techbedrijven en andere partners om desinformatie effectief aan te pakken.

In juni 2024 presenteerde het kabinet een reeks nieuwe maatregelen om desinformatie te bestrijden. Dit zijn een intensieve samenwerking tussen overheid, media en technologiebedrijven, de oprichting van een speciaal team voor de detectie en bestrijding van desinformatiecampagnes en de ontwikkeling van educatieve programma's en voorlichtingscampagnes voor burgers. Daarnaast wordt ingezet op meer transparantie over de algoritmes van sociale mediaplatforms en een

versterking van de wetgeving om effectiever te kunnen optreden. Deze aanpak vergroot de digitale weerbaarheid van zowel gemeenten als inwoners. Hiermee kan de impact van nepnieuws beter worden beperkt.

Technologie Inzetten voor Maatschappelijke Opgaven

Innovaties zoals AI, data, sensortechnologie en smart city-oplossingen spelen een steeds grotere rol bij het optimaliseren van beleid en dienstverlening binnen gemeenten. Denk aan 3D-geodata voor ruimtelijke ordening of slimme sensoren voor mobiliteit en veiligheid. Door technologie strategisch in te zetten, kunnen lokale overheden maatschappelijke uitdagingen effectiever aanpakken.

Digitale Weerbaarheid en Digitale Autonomie

Het Cybersecuritybeeld Nederland 2024 en de Nederlandse Cybersecurity Strategie benadrukken het belang van digitale weerbaarheid. Hoewel digitalisering veel voordelen biedt, zijn er ook risico's. Denk aan cyberdreigingen en dat we meer afhankelijk worden van buitenlandse technologie.

Voor de digitale veiligheid zet het kabinet in op het versterken van digitale vaardigheden binnen overheden en bij inwoners, een intensievere samenwerking tussen publieke en private partijen en meer onderzoek en innovatie op het gebied van cybersecurity. Met deze maatregelen werken we aan een veilige en toekomstbestendige digitale samenleving.

Wetgeving

Op dit moment zijn de volgende wetswijzigingen in 2026 bekend. Komende maanden volgen er meer.

Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (1-1-2026)

Dit wetsvoorstel wijzigt bepalingen in de Algemene wet bestuursrecht (Awb) over elektronisch bestuurlijk verkeer. Door de WMEBV krijgen burgers en ondernemers het recht om digitaal met de overheid te communiceren. De gemeente moet de digitale kanalen aanwijzen die burgers en ondernemers daarvoor kunnen gebruiken. Bij het gebruik van de digitale weg gelden nieuwe waarborgen, zoals notificatie, ontvangstbevestiging en termijnverlenging bij storing. Ook wordt de overheid verplicht om passende ondersteuning te bieden bij bestuurlijk verkeer. Deze ondersteuning moet zijn afgestemd op de aard van de dienstverlening en de doelgroepen.

Archiefwet 2021 (2026, exacte datum niet bekend)

In de Archiefwet staat dat de overheid haar informatie op een goede manier moet bewaren. Dat is belangrijk voor de bedrijfsvoering van de overheid zelf en ook voor publieke verantwoording, rechtsvinding en vanuit cultuur-historisch perspectief. De huidige wetgeving gaat vooral over papier. De Archiefwet wordt aangepast aan digitale ontwikkelingen. Zo wordt voortaan zowel papieren als digitale overheidsinformatie duurzaam bewaard.

Financiële positie

Een solide financieel beleid voeren is nodig om de ambities op de (middel)lange termijn te halen. Hierbij moeten we op een doelmatige en doeltreffende manier omgaan met onze middelen. Dit beleid is de basis voor de strategische doelen in de Regiovisie Noord-Limburg 2040 en de 'Strategische visie gemeente Venlo 2040'.

Jaarlijks voert BDO accountants en adviseurs onderzoek uit naar de financiële positie van gemeenten. Dit heet een financiële stresstest. Alle Nederlandse gemeenten worden beoordeeld en gerangschikt op basis van de openbare financiële kengetallen die zij rapporteren aan het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, net als de (meerjaren)begroting 2024-2028.

Volgens het onderzoek van BDO scoort Venlo een 8. Vorig jaar was dit een 9. De maximale score is een 10. De score ligt boven het landelijke gemiddelde van 6,8 (vorig jaar 7,4) en het gemiddelde van 6,7 voor gemeenten met meer dan 100.000 inwoners (vorig jaar 7,4). Binnen deze categorie is Rotterdam de hoogst scorende gemeente met een 9, terwijl Alkmaar de laagste score heeft behaald met een 3.

In de categorie gemeenten met meer dan 100.000 inwoners zitten 32 gemeenten. Samen vertegenwoordigen ze ongeveer 39% van de totale Nederlandse bevolking, ongeveer 6,8 miljoen inwoners. Venlo staat op plaats 11 van deze 32 gemeenten. Vorig jaar stonden we op 7. Twee belangrijke indicatoren in het onderzoek zijn de solvabiliteitsratio en de netto/gecorrigeerde schuldquote. De solvabiliteitsratio van Venlo is 35%, tegenover het landelijke gemiddelde van 40%. Het gemiddelde voor gemeenten met meer dan 100.000 inwoners is 37%. De netto/gecorrigeerde schuldquote van Venlo is 19%. Dit is lager dan het landelijke gemiddelde van 45% en het gemiddelde van 32% voor grotere gemeenten.

Het onderzoek kijkt ook naar de gemeentelijke begrotingsaldi voor de periode 2024-2028, vóór mutaties met de reserves. Over deze periode wordt een gezamenlijk tekort van € 3,9 miljard verwacht. Voor Venlo gaat het om een incidenteel tekort van € 20 miljoen. Dit komt voor een groot

del door uitgaven gekoppeld aan bestemmingsreserves. Daarvoor is in het verleden gespaard. Er is dus geen daadwerkelijk begrotingstekort en we blijven binnen de vastgestelde koers.

De financiële situatie van de Nederlandse gemeenten wordt slechter. BDO concludeert dat het gemeentelijke landschap meer versnipperd is dan ooit. Gemeenten hebben elk hun eigen benadering om met de huidige financiële uitdagingen om te gaan, het zogenaamde 'ravijn'. Sommige gemeenten voerden geen bezuinigingen door. Anderen hebben, zoals Venlo, concrete maatregelen getroffen en vooruitgedacht. Venlo koos voor een sluitende begroting voor 2025-2028, met het scenario van 'Hoop'. Landelijk gezien zorgt deze situatie voor hogere belastingen, minder voorzieningen en uitstel van maatschappelijke investeringen.

Het 'ravijn' heeft grote gevolgen voor de tekorten in de meerjarenbegroting van gemeenten. Zelfs met een structureel sluitende begroting, waarbij de uitgaven in lijn zijn met de inkomsten, zijn er niet altijd voldoende middelen voor de noodzakelijke maatschappelijke opgaven op de langere termijn. Sinds het moment dat het 'ravijn' in 2022 zichtbaar werd, zijn de verhoudingen tussen het Rijk en gemeenten verscherpt. Gemeenten ervaren veel onzekerheid over hun financiële toekomstperspectief en de kwaliteit van de interbestuurlijke verhoudingen. Want tot nu toe is er geen structurele oplossing gevonden voor de maatschappelijke opgaven.

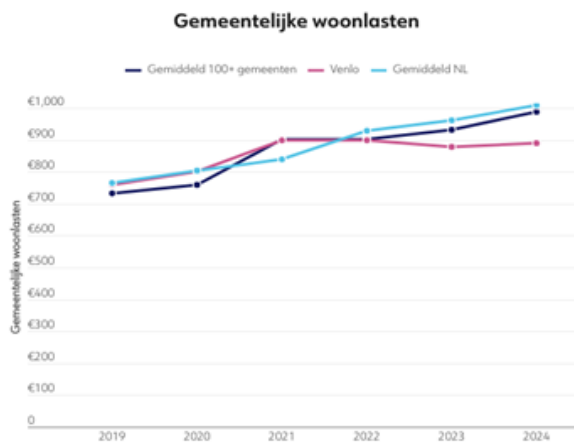
De VNG voert gesprekken met het Rijk over de financiële verhoudingen. Er zijn een paar ontwikkelingen die invloed kunnen hebben op de betaalbaarheid van de maatschappelijke opgaven op de (middel)lange termijn. We zien kansen én bedreigingen.

Een belangrijke ontwikkeling is het onderzoek van de deskundigencommissie naar de jeugdzorg en de haalbaarheid van de Hervormingsagenda jeugd. Zij onderzoeken onder andere de financiële houdbaarheid van het huidige stelsel. Ook is er discussie over de nieuwe financieringssystematiek en de toereikendheid van het gemeentefonds. Door de korting op het gemeentefonds en de wijziging in de berekeningssystematiek, is de toekomst van de gemeentelijke financiering onduidelijk. Verder wordt er gesproken over de financiering van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) in samenhang met de Jeugdwet, en over het vinden van een betere risicoverdeling.

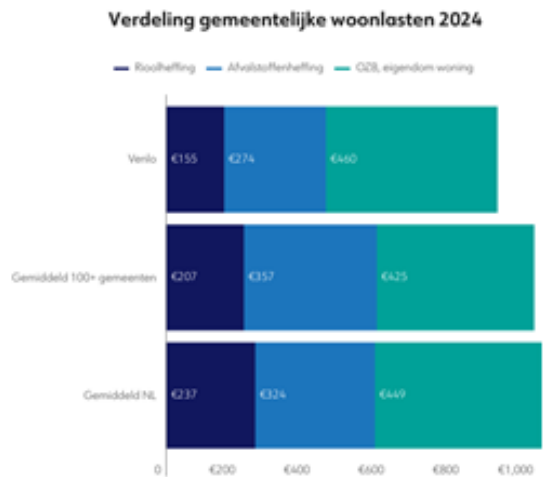
Er wordt gewerkt aan een gezamenlijke agenda tussen het Rijk en gemeenten op het gebied van ambities en de balans tussen taken en middelen. Deze agenda gaat over: ruimtelijke keuzes & wonen, zorg, bestaanszekerheid en het landelijke gebied. Het doel is om financiële vraagstukken op te lossen, en ook om te zorgen voor goede interbestuurlijke samenwerking en prioriteiten binnen de grenzen van de schaarse middelen: zowel financieel als qua capaciteit.

Er wordt verder gewerkt aan de omzetting van specifieke uitkeringen (SPUK's) naar het gemeentefonds. Dit levert een besparing aan administratieve lasten op van € 438 miljoen. Ook wordt er gewerkt aan de herijking van het verdeelmodel van het gemeentefonds. Dit proces is nog niet volledig afgerond.

U heeft besloten om deze coalitieperiode de woonlasten op een gemiddeld gelijk niveau te houden en dit door te trekken tot en met het jaar 2027. Het beleidsuitgangspunt van 100% kostendekkende tarieven voor afval en riool is hierbij losgelaten tot en met 2027. Vanaf 2028 staan kostendekkende heffingen in de begroting 2025-2028 opgenomen. De afweging om de woonlasten ook vanaf 2028 niet of fasegewijs te verhogen heeft u gekoppeld aan het scenario van hoop. Als het scenario van hoop niet gebeurt of tot andere besluiten leidt, worden de woonlasten vanaf 2028 een stuk hoger.

De trend van de gemeentelijke woonlasten van meerpersoonshuishouders in een koopwoning van de gemeente Venlo, gemiddeld van de 32 100+ gemeenten, en gemiddeld van alle gemeenten in Nederland. (COEIO, 2025).

De verdeling van de gemeentelijke heffingen van meerpersoonshuishouders in een koopwoning in 2024 van de gemeente Venlo, gemiddeld van de 32 100+ gemeenten, en gemiddeld van Nederland (COEIO, 2025).

Inhoudelijke en financiële kaders

Hieronder staan de (bijgestelde) programma-overstijgende inhoudelijke en budgettaire kaders voor de (op te stellen) programmabegroting. Bijstelling gebeurt op basis van de externe ontwikkelingen en duiding van de omgevingsanalyse.

1. *Continuïteit, flexibiliteit en kansen*

Venlo heeft een goede uitgangspositie. Hierdoor kunnen we flexibel reageren op nieuwe ontwikkelingen die passen binnen de stedelijke strategie. We willen actief kunnen aansluiten bij strategische projecten die de strategische ambities van Venlo 2040 dichterbij (kunnen) brengen. Daarom is er een strategisch investeringsfonds ingesteld. Dit fonds wordt jaarlijks gevoed, afhankelijk van (de bestemming van) het rekeningresultaat van het vorige jaar.

2. *Arbeidsmarkt*

We willen personeelstekorten in de regio voorkomen. We koppelen dit aan de doorontwikkeling van Venlo als onderwijs- en studentenstad. We kijken ook naar de mogelijkheden die de inzet van vluchtelingen biedt. We besteden aandacht aan het hoger onderwijs en MBO-niveau.

3. *Het dorp of de wijk, het middelpunt van Venlo*

We versterkten de participatie in en de leefbaarheid van wijken, buurten en kernen, in brede zin. We richten ons vooral op plekken waar de grootste opgave ligt, volgens de wijkanalyse en leefbaarheidsmonitor.

4. *De regio Noord-Limburg, het centrum van Europa*

Venlo is centrumstad in de regio. We hebben hiermee een bijzondere rol en verantwoordelijkheid. We werken samen met de regiogemeenten aan inhoudelijke resultaten en goede afspraken over de governance.

5. *Samen, nadrukkelijk met onze maatschappelijke partners en inwoners*

Bij initiatieven zoeken wij naar een gedeelde agenda met belangrijke partners zoals onze Venlose corporaties, de provincie Limburg, maatschappelijke organisaties, het bedrijfsleven en natuurlijk onze inwoners. We betrekken inwoners bij planvoorbereiding en uitvoering van gemeentelijke activiteiten en projecten. Samenwerken betekent niet 'overnemen'.

6. *Afmaken waar we aan begonnen zijn en zoeken naar aanvullende mogelijkheden en kansen*

We hebben een kritische blik bij het realiseren van bestaande plannen. We letten op kosten, uitvoeringsmogelijkheden en risico's. Door onze financiële positie kunnen we actief aansluiten op nieuwe kansen en ambities. Omdat er al veel te doen is en er ook bij ons en onze partners soms sprake is van een personeelstekort ligt de focus op het realiseren van bestaande bestuurlijke 'bestellingen'.

7. *Verbetering publieke dienstverlening*

Het vertrouwen van inwoners in de gemeente nam de afgelopen jaren sterk toe. Het verder verbeteren van de dienstverlening aan onze inwoners helpt dit vertrouwen stabiel te houden. We moeten aandacht hebben voor 'de menselijk maat'.

8. *Kritisch, doeltreffend en doelmatig*

We zijn kritisch op bovenwettelijke activiteiten. We zetten middelen doelmatig in om resultaten te behalen en onze doelen te bereiken. We bekijken welke activiteiten het meest bijdragen aan de doelstellingen (doeltreffendheid van beleid). We kijken ook naar de doelmatigheid van bestaande activiteiten.

9. *Beleidsarme begroting 2026-2029*

In maart 2026 zijn er gemeenteraadsverkiezingen. Dan zal er zich een nieuwe coalitie vormen. Ook is 2026 het zogenaamde 'Ravijnjaar'. Naar verwachting zal er nauwelijks tot geen financiële ruimte zijn voor nieuwe ambities en/of wensen. De focus ligt daarmee op het uitvoeren van bestaande afspraken en het behoud van bestaande voorzieningen en activiteiten.

Om het realiseren van de strategische opgave en ambities uit de strategische visie 2040 Venlo mogelijk te maken is een solide financieel beleid een voorwaarde. De financiële positie speelt immers een belangrijke rol binnen de integrale afwegingen die we moeten maken over de te varen koers op de korte, en vooral op de strategische en daarmee (middel)lange termijn. De financiële positie is geen doel op zich en moet altijd gezien worden in het licht van het totaal aan maatschappelijke opgaven van de stad.

Ontwikkelingen financiële verhoudingen

In het hoofdstuk omgevingsanalyse onderdeel 'Financieel' is de financiële situatie nader uiteengezet van de sector gemeenten in zijn algemeenheid en Venlo in het bijzonder. Hierbij is ingegaan over de Venlose onzekerheid evenals de kansen en bedreigingen die hierbij van toepassing is voor Venlo. Er is immers nog altijd geen structurele oplossing gevonden voor de noodzakelijke bekostiging van de maatschappelijke opgaven.

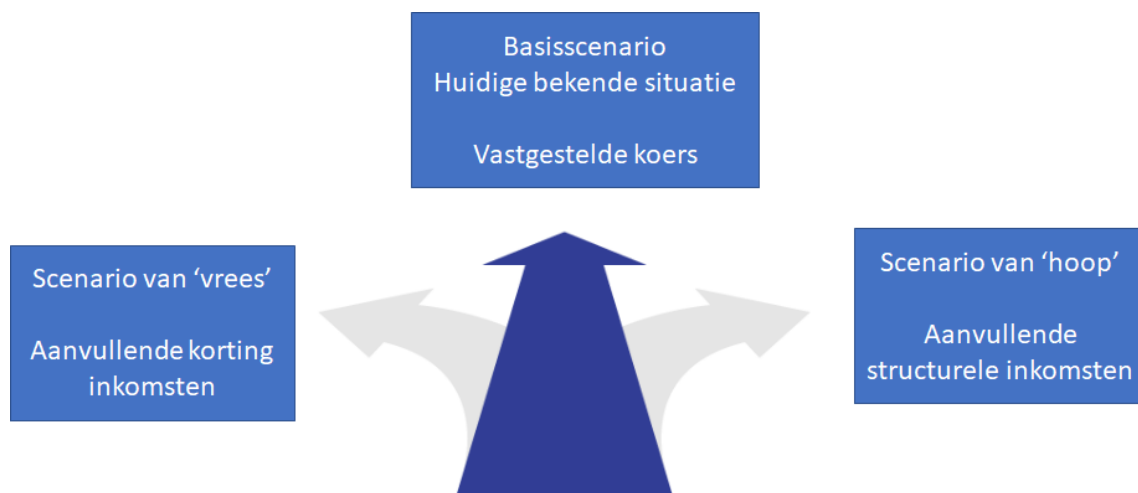
De daadwerkelijke keuzes bij de voorjaarsnota van het Rijk kunnen grote gevolgen hebben voor de financiële huishouding van gemeenten. Dit kunnen positieve en negatieve gevolgen zijn voor de vastgestelde meerjarenbegroting van onze gemeente. De uitkomsten van de voorjaarsnota van het Rijk worden vertaald in de meicirculaire van het gemeentefonds. Zoals gebruikelijk informeren we uw

raad separaat over de financiële effecten van de meicirculaire 2025 voor Venlo middels een raadsinformatiebrief vooraan aan het begrotingsproces 2026-2029.

Begrotingsscenario's

U heeft vroeg ingespeeld op de onzekerheid rond de financiële verhoudingen vanaf 2026. U stelde een heldere koers met duidelijke begrotingsspelregels vast. Het gaat om het volgen van het basisscenario en het invullen van aanvullende beleidskeuzes. Die zijn afhankelijk van eventuele extra middelen van het Rijk: het zogenaamde scenario van hoop.

Visueel ziet de koers er als volgt uit:

Vastgesteld basisscenario

Huidige bekende situatie (geen oplossing van het Rijk) = Basisstrategie

Afwegingskader

De volgende kaders zijn uitgangspunt voor de begroting 2026-2029

- Wij werken opgave gericht: de strategische opgave en de daaruit voortkomende programmatische opgaven staan voorop;
- De focus ligt op uitvoering: uitvoering van vastgestelde plannen door de inzet van de daaraan gekoppelde middelen;
- Informatiegestuurd handelen is vast onderdeel van de beleidsmatige onderbouwing van voorstellen waarop bestuurlijke keuzes gemaakt worden. Doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid zijn daarbij belangrijke uitgangspunten;
- Het principe van anticyclisch investeren daar waar maatschappelijk verantwoord, en sparen en voorbereidingen treffen als de marktomstandigheden ongunstig zijn;

- (incidentele)begrotingsruimte wordt bij voorkeur daar ingezet waar er (op termijn) sprake is van aantoonbaar maatschappelijk en/of financieel rendement. Hieronder worden ook verstaan activiteiten die aantoonbaar bijdragen aan het voorkomen van (toekomstige) kostenstijgingen;
- Een financiële huishouding die ons in staat stelt om wendbaar te zijn en waarbij gedacht wordt in resultaatgerichte (creatieve) mogelijkheden en oplossingsrichtingen;
- Budgetteren en investeren zoveel mogelijk vanuit een positief financieel kader in plaats van uit een negatief (bezuinigings)perspectief;
- Een meerjarig realistisch sluitende begroting waarbij de structurele lasten minimaal gedekt worden door structurele baten;
- Een positief rekeningresultaat is vanaf de jaarrekening 2022 onderdeel van de integrale afweging bij de begroting. Hierbij is het rekeningresultaat onderdeel van het richtinggevende debat bij deze kadernota. Er wordt rekening gehouden met het strategisch investeringsfonds zoals in de volgende bullet verwoord;
 - Voeding van het strategisch investeringsfonds maakt integraal onderdeel uit van de afwegingen tijdens de jaarlijkse bespreking van het jaarresultaat en de programmabegroting, waarbij steeds de investeringsruimte van het fonds voor een periode van 4 jaar wordt vastgesteld (amendement programmabegroting 2024-2027);
- De (meerjaren)begroting 2026-2029 moet de toets van het provinciaal toezicht doorstaan;

Begrotingsregels

- Wij werken met *concrete* maatregelen, geen taakstellingen;
- Uitvoeringstoets: We toetsen voorstellen en initiatieven zorgvuldig op onderbouwing en haalbaarheid. We werken met realistische businesscases. We bekijken ook of de (personele) uitvoering realistisch is;
- We anticiperen tijdig op financiële implicaties door tijdig en concreet bij te sturen en met (beleidsinhoudelijke) maatregelen. Tegenvallers sturen we in principe binnen de lijn budget-programmalijn-programma bij. Als het echt niet anders kan, kunnen we bijsturen op concernniveau bij de integrale afweging;
- Voordelen op basis van autonome ontwikkelingen en door bestaand beleid zetten we eerst in voor het oplossen van (structurele) nadelen op basis van bestaand beleid. Intensivering van bestaand of nieuw beleid gebeurt alleen bij de integrale afwegingsmomenten van de P&C cyclus;
- In het inhoudelijke kader is aangegeven dat er sprake is van een beleidsarme begroting 2026-2029. Eventueel intensivering van beleid en/of nieuw beleid wordt enkel opgesteld door vervanging van *oud beleid* waarbij de middelen van het oude beleid vrijvallen voor uitvoering van het te intensiveren beleid en/of nieuw beleid. Afwegingen met betrekking tot autonome ontwikkelingen en voorstellen zoals opgenomen in het 'scenario van hoop' gaan hieraan vooraf. De doeltreffendheid van de (bestaande) activiteit(en) is een belangrijk uitgangspunt.

- We verwerven derde geldstromen als onderdeel van de financiële strategie. De middelen zetten we eerst in voor projecten en activiteiten die al in de begroting zijn voorzien, voor zover mogelijk. De vrijvallende middelen gaan naar de algemene middelen. Alleen als dat niet kan, kunnen we middelen van derde geldstromen inzetten om nieuwe ambities te bekostigen;
- We zetten maximaal in op sturing van het risicoprofiel;
- Gemeentefonds:
 - De mei - circulaire 2025 is uitgangspunt voor het opstellen van de begroting 2026-2029;
 - De uitkeringen uit het gemeentefonds zijn algemeen dekkingsmiddel;
 - Specifieke (beleidsmatige) taakmutaties binnen het gemeentefonds worden in eerste aanleg voorbereid voor de integrale afweging;

Scenario van 'hoop'

Aanvullende middelen Rijk en/of nieuwe financieringsystematiek (oplossing van het Rijk)

Bij de vaststelling van de programmabegroting 2025-2028 presenteren wij een meerjarig sluitende begroting. Hier staat welke keuzes we inhoudelijk maken als het kabinet niet met aanvullende middelen over de brug komt. Deze keuzes gaan vooral over het structureel honoreren van nieuwe ambities. Dit kan pas als er aanvullende middelen beschikbaar komen. Wij willen deze voorstellen dan als eerste behandelen bij de begrotingsbehandeling. Wij houden er rekening mee dat het scenario van hoop niet of maar deels zal optreden. Het gaat hierbij om de volgende voorstellen uit de programmabegroting 2025-2028:

Programma	Naam	2026	2027	Vanaf 2028
1. Gezond en actief Venlo	Borging gezonde basisschool van de toekomst	430	430	430
2. Leefbaar Venlo	Aanpak Zwerfafval	230	230	230
	Beheersing overlastgevende wilde diersoorten	51	51	51
	Borging en ontwikkeling digitale toegankelijkheid	114	114	114
	Functioneel beheerder Axxerion en Gisib	86	86	86
	Integraal onderhoudsbestek Openbare Ruimte	336	336	336
	MJP Onderhoud begraaftplaatsen	60	60	60
	Nieuwe taken anonimisering en publicatie	68	68	68
	Toezicht energiebesparingsplicht	109	2	2
	Uitbreiden formatie wijkgericht beheer openbare ruimte	172	172	172
	Lokale woonlasten (afval-riolen)			4.651
3. Grenzeloos Venlo	Grensoverschrijdende samenwerking	25	25	25
	Public affairs	25	25	25
4. Welvarend Venlo	Ontwikkelagenda Economische Visie 2024-2030	52	52	52
Algemene middelen	Binnenhalen en binden - Arbeidsmarktpositie	163	163	163
	Digitale transformatie/ digitalisering	150	150	150
	Leren en ontwikkelen	145	145	145
Totaal voorstellen o.b.v. scenario van hoop		2.215	2.108	6.759

Basisstrategie én:

- Opvang volumegroei uit aanvullende middelen, geen kans op verschraling;
- Afwegingen voorstellen uit tabel scenario van hoop begroting 2025-2028. De uitkomsten van de voorjaarsnota maken hier onderdeel van uit;
- Meer inhoudelijke vrijheid en ruimte voor maatschappelijke opgaven: verdere inzet (incidentele) middelen voor structureel (maatschappelijk) rendement;
- Aandachtspunt: Uitvoering;

Scenario van 'vrees'

Huidige bekende situatie (geen oplossing van het Rijk) én aanvullende korting inkomsten Rijk

- (Bij)sturen door lastenvermindering of opbrengstenverhoging: gevolg (mogelijke) aanvullende verschraling;
- Geen (structurele) middelen beschikbaar voor uitvoering tabel scenario van hoop programmabegroting 2025-2028;

- Voor het maken van gefaseerde keuzes kan het noodzakelijk zijn het beschikbare (weerstand)vermogen aan te spreken.

Ontwikkeling woonlasten

U heeft besloten om deze coalitieperiode de woonlasten (afvalstoffenheffing, rioolrechten, onroerendezaakbelasting) voor alle betrokkenen (eigenaren woningen, eigenaren niet woningen en huurders) op een gemiddeld gelijk niveau te houden. Hierbij is het uitgangspunt losgelaten van 100% kostendekkende tarieven voor afval en riool gedurende deze coalitieperiode en het jaar 2027. We gaven aan dat wij nadrukkelijk (blijven) kijken naar de ontwikkeling van de kosten van deze beleidsonderdelen.

In de vastgestelde (meerjaren)begroting is het uitgangspunt van 100% kostendekkende tarieven weer financieel vertaald. Vanaf 2028 stijgen de woonlasten. De afwegingen om ook vanaf 2028 stabiele woonlasten te blijven hanteren is gekoppeld aan het scenario van 'hoop'.

Budgettaire context

In deze paragraaf staat de budgettaire context, waarbinnen de begrotingsvoorbereiding 2026-2029 plaatsvindt. Allereerst lichten we het financieel meerjarenperspectief toe. Vervolgens komen de belangrijkste ontwikkelingen aan de orde die invloed kunnen hebben op de begroting 2026-2029.

Financieel meerjarenperspectief

Gelijktijdig met de behandeling van deze kadernota ligt er een (concept)boekwerk jaarstukken 2024. In het jaarverslag staat de beleidsmatige verantwoording (programmaverantwoording en paragrafen). Met de jaarrekening (programmarekening en balans inclusief toelichting) leggen we financieel verantwoording af.

Het gepresenteerde financieel perspectief in dit hoofdstuk is bedoeld als richtinggevend kader.

De vastgestelde programmabegroting 2025 – 2028 is het uitgangspunt voor het financieel meerjarenperspectief. Het financieel kader uit de Programmabegroting 2025 - 2028 is aangevuld met:

- Verwachte inflatie loon- en prijsstijgingen;
- Ontwikkelingen gemeentefonds;
- De jaarschijf 2029;

Dit resulteert in de volgende tabel:

bedragen x € 1.000

Budgettair kader	2026	2027	2028	2029
A Financieel perspectief begroting				
1 Financieel perspectief Programmabegroting 2025-2028	-	-	-	-
2 Autonome ontwikkelingen 2028-2029				326
A Totaal financieel perspectief begroting	-	-	-	326
B Ontwikkelingen kadernota				
1 Loon- en prijsontwikkelingen				
a. Loonkostenontwikkeling*	-2.400	-2.500	-2.300	-2.300
b. Prijsinflatie	-8.300	-8.200	-7.800	-7.800
c. Loon- en prijscompensatie gemeentefonds	7.700	7.800	7.800	7.900
d. Vrijval reservering loon, prijs, volume ontwikkelingen	2.200	2.200	2.200	2.200
Totaal Loon- en prijsontwikkelingen	-800	-700	-100	-
2 Gemeentefonds				
Netto resultaat september en decembercirculaire 2024	2.100	1.600	1.100	700
Totaal ontwikkelingen gemeentefonds	2.100	1.600	1.100	700
B Totaal ontwikkelingen kadernota	1.300	900	1.000	700
C Financieel perspectief na kadernota	1.300	900	1.000	1.026

* inclusief doorrekening loonkosten 2025 ter hoogte van € 0,5 miljoen aflopend naar € 0,4 miljoen vanaf 2029

Hierna gaan we in op de diverse onderdelen uit bovenstaande tabel:

A. Begroting vóór Kadernota

A1 Stand vastgestelde begroting 2025-2028

De programmabegroting 2025-2028 laat een sluitende begroting zien.

A2 Autonome ontwikkelingen 2029 ten opzichte van 2028

In de kadernota verschijnt voor het eerst de jaarschijf 2029. Dit leidt tot een autonome aanpassing van het perspectief op basis van eerder genomen besluiten (op basis van bestaand beleid). In de kadernota werkt dit voordelig uit tot € 326.000.

Dit voordeel ontstaat vooral door de bijstelling van het gemeentefonds. De netto ontwikkeling uit de meicirculaire 2024 is € 1,573 miljoen (voordeel). Daar staat tegenover een verhoging van de reservering voor loon-, prijs en volumeontwikkeling van € 1,6 miljoen (nadeel). Bij de

programmabegroting 2024-2027 stelde uw raad, tot en met 2028, jaarlijks € 350.000 (voordeel) beschikbaar voor de realisatie van het warmtenet Hagerhof.

Van 2029 tot en met 2031 is voor de voorfinanciering van de herinrichting openbare ruimte en de waterkering Maaskade € 200.000 meer nodig dan in 2028 (totaal € 3,7 miljoen). Na 2031 lopen deze kosten geleidelijk af naar € 0.

De middelen voor de WAA-medewerker bij het gemeentearchief eindigen in 2028. Dit heeft vanaf 2029 een voordelig effect van € 125.000.

Overige posten leveren een voordelig effect op van € 78.000.

B. Ontwikkelingen Kadernota

B1a en b Loon- en prijsontwikkelingen

De inflatiepercentages voor de begroting 2026-2029 zijn gebaseerd op de ramingen van het Centraal Plan Bureau van 26 februari 2025:

- Prijsindex, prijs overheidsconsumptie netto materieel (IMOC): 2,1 %
- Prijsindex, prijs bruto overheidsinvesteringen (IBOI): 3%
- Loonindex: prijs overheidsconsumptie beloning werknemers: 1,8%
- Index belastingen (exclusief onroerendezaakbelasting): gewogen gemiddelde van de prijsindex (40%) en de loonindex (60%) : 1,9% (bijvoorbeeld Parkeergelden en verblijfsbelasting)

Naast de gebruikelijke indexeringen is voor de budgetten jeugd en WMO ook rekening gehouden met de Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling index (OVA). Deze bedraagt 3,94%. De Nederlandse Zorg autoriteit (NZa) leidt de voorlopig OVA index af van de cijfers van het CPB.

Nacalculatie indexering jaarschijf 2025

Net als in de kadernota 2024 en 2025 is er een nacalculatie gedaan op de ontwikkeling van de indexpercentages voor 2025. Afwijkende indexpercentages van -0,5% - 0,5% worden automatisch bijgesteld.

De IMOC voor 2025 is 2,9% (was 2,2%), de index voor belastingen is 4,9% (was 3,5%). Het verschil tussen het definitieve en voorlopige OVA indexcijfer is 0,97%.

Op basis van het investeringsbeleid wordt het budget van de kapitaallasten inflatoir bijgesteld op basis van de IBOI. In de begroting 2025 is rekening gehouden met 2%, terwijl deze nu 3,3% is. Op basis van het meest actuele Centraal Economisch Plan van het Centraal Planbureau is de IBOI over 2025 3,3%.

Deze indexeringen (inclusief aanpassing 2025) zijn verwerkt in deze kadernota.

Het onderdeel prijsinflatie bestaat daarmee uit zes componenten.

Samengevat:

bedragen x € 1.000

Prijsinflatie	2026	2027	2028	2029
Prijsindex IMOC en belastingen regulier	2.300	2.200	1.900	1.900
Doorwerking 2025 IMOC en belastingen	700	700	600	600
Prijsindex OVA regulier	3.000	3.000	3.000	3.000
Extra indexatie, doorwerking 2025 OVA	700	700	700	700
Prijsindex investeringen (IBOI) regulier	1.200	1.200	1.200	1.200
Extra indexatie (IBOI), doorwerking 2025	400	400	400	400
Totaal prijsinflatie	8.300	8.200	7.800	7.800

B1c Loon- en prijscompensatie gemeentefonds

Het bedrag aan loon- en prijscompensatie vanuit het gemeentefonds van € 7,7 miljoen in 2026 en € 7,8 miljoen vanaf 2027 bestaat uit twee delen. Het eerste deel betreft een tranche met aanvullende loon- prijscompensatie over 2025 van circa € 1 miljoen structureel en het tweede deel de tranche loon- prijscompensatie voor het voorliggende kadernotajaar ad € 6,7 miljoen in 2026 en € 6,8 miljoen structureel vanaf 2027.

Zoals in de raadsinformatiebrief 2024-163 "Gemeentefonds / septembercirculaire 2024" aangekondigd, levert de nieuwe financieringssysteem die door het Rijk voor het gemeentefonds is geïntroduceerd te weinig compensatie op om de loon- prijsontwikkelingen voor de begroting 2026 en verder jaarlijks op te vangen.

B1 d Vrijval reservering loon, prijs, volume, tranche 2026

Mede gelet op de voornoemde gewijzigde financieringssysteem is in de vastgestelde programmabegroting 2026 een reservering opgenomen van € 2,2 miljoen in 2026 oplopend naar € 9,7 miljoen structureel in 2029 voor het opvangen van loon-, prijs- en volumeontwikkelingen. Gelet op het nadelig saldo op de totale loon- prijsontwikkeling wordt de tranche 2026 van deze reservering ingezet om deel van het tekort op dit nadeel zoveel mogelijk te vangen.

B2 Gemeentefonds

De uitkeringen uit het gemeentefonds zijn de grootste inkomstenbronnen van de gemeente Venlo. Periodiek worden wij geïnformeerd over de ontwikkelingen van deze uitkeringen. Dit gebeurt bij het verschijnen van de circulaires gemeentefonds van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De meicirculaire is uitgangspunt voor de (programma)begroting, de septembercirculaire is uitgangspunt voor de kadernota en de decembercirculaire maakt onderdeel uit van de jaarstukken. Op basis van de september- en decembercirculaire 2024 bedraagt het resultaat van het gemeentefonds in 2026 € 2,1 miljoen voordelig, aflopend naar € 0,7 miljoen structureel voordelig in 2029.

Het voordelige netto resultaat wordt nagenoeg volledig gevormd vanuit ontwikkelingen in de uitkeringsbasis, met als belangrijkste onderdelen de omgevingsadressendichtheid, bedrijfsvestigingen, nieuwe definitie maatstaf lage inkomens, stijging van het aantal inwoners 75+, inwoners met migratie-achtergrond, loonkostensubsidie, bebouwing woonkernen en centrumfunctie.

Uitvoering kaders programma's Programmabegroting 2026-2029

Algemeen

De budgettaire context is opgesteld aan de hand van de eerder genoemde ontwikkelingen. Er is geen rekening gehouden met 'gewijzigd' beleid en/of voorstellen, het is immers een Kadernota.

'Bestellingen' die door uw raad gedaan zijn en worden voorgelegd na deze kadernota kunnen, afhankelijk van de besluitvorming, van invloed zijn op het gepresenteerde financieel meerjarenperspectief. Het (financieel) kader en de geformuleerde begrotingsregels zoals verwoord in het hoofdstuk 'Inhoudelijke en financiële kader' is het kader dat gehanteerd wordt bij de verdere uitwerking in de begroting 2026-2029.

Ontwikkelingen buiten financieel perspectief (2030)

Bij vaststelling van de programmabegroting 2022-2025 heeft uw raad € 40.000 voor de vierjaarlijkse gemeentelijke verkiezingslasten aan de griffie beschikbaar gesteld. In 2026 en 2030 zijn verkiezingen gepland en is dit budget beschikbaar. Op basis van de vastgestelde begroting zijn buiten de verkiezingen geen andere ontwikkelingen voor de jaarschijf 2030.

Omslagrente, bespaarde rente en de disconteringsvoet grondexploitaties:

Volgens de BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) moet de omslagrente worden gebruikt voor de toerekening van rentelasten over investeringen. Vanaf begrotingsjaar 2025 gebruiken we deze omslagrente ook voor het rentetarief van de grondexploitaties. De hoogte van de omslagrente hangt af van enkele parameters, zoals de begrote rentelasten en -inkomsten en de inschatting van enkele balansstanden per 1 januari 2026. Voor een nauwkeurige inschatting berekenen we dit percentage definitief op basis van input gedurende het begrotingsproces. In de kadernota hanteren we voorlopig onderstaande bandbreedte.

De disconteringsvoet voor de berekening van de contante waarde voor een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties is voor alle gemeenten bepaald op 2%. Dit percentage is gelijk aan het maximale meerjarige streefpercentage van de Europese Centrale Bank (ECB) voor inflatie binnen de Eurozone. Hetzelfde uitgangspunt geldt voor de bespaarde rente.

Omslagrente	: 1,75% - 2,25%
Bespaarde rente	: 2,00%
Disconteringsvoet grondexploitaties	: 2,00%

Kaders per programma

Algemeen

In dit hoofdstuk staat per programma de ambitie, de relevante ontwikkelingen, de opgaven en de verwachte begrotingsvraagstukken.

De programma's hangen onderling inhoudelijk sterk samen. Veel thema's komen terug in meerdere programma's.

Programma 1 Gezond en actief Venlo

Algemeen

Het beleidskader Fier op Venlo is samen met de strategische visie Venlo 2040 de basis voor beleidsontwikkelingen in het maatschappelijk domein. De ambitie van dit programma is dat onze inwoners (zoveel mogelijk) vitaal, gezond en zelfredzaam zijn.

Preventie is een speerpunt binnen het programma. De sociale basis is het ankerpunt van deze aanpak. Het Addendum Fier op Venlo, dat we in 2025 aan de raad voorgelegd, zal de kaders voor de komende jaren verder inkleuren.

De sociale basis is een randvoorwaarde voor de transformatie in het sociaal en het zorgdomein. Dit werken we uit in bijvoorbeeld 'stevige lokale teams', zoals benoemd in de Hervormingsagenda en het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming. Deze teams gaan gezinsgericht en integraal werken en zelf (lichte) hulpverlening bieden.

De landelijke dynamiek voor migratiebeleid is ook in Venlo voel- en zichtbaar. Het opvangen en huisvesten van meer statushouders, internationale werknemers en ontheemden heeft impact op veel thema's. Denk aan wonen, meedoen (werk & inkomen), zelfredzaamheid (zorg) en ontplooiing (onderwijs).

Gezond en Vitaal

Inzet op preventie

Preventie is een speerpunt binnen het programma. De sociale basis is het ankerpunt van deze aanpak. Het Addendum Fier op Venlo zal de kaders voor de komende jaren verder inkleuren.

De sociale basis is een randvoorwaarde voor de transformatie in het sociaal en het zorgdomein. Dit werken we uit in bijvoorbeeld 'stevige lokale teams', zoals benoemd in de Hervormingsagenda en het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming. Deze teams gaan gezinsgericht en integraal werken en zelf (lichte) hulpverlening bieden. Ook betrekken we hier de implementatie van de doorbraakmethode bij.

Verder hebben we, in het kader van preventie, aandacht voor onze kwetsbare doelgroepen. In 2026 willen we een pilot starten waarin we sport- en beweeginterventies inzetten om ouderen vitaler te houden, zodat er minder ondersteuning vanuit WMO voorzieningen nodig is.

Het Integraal Zorgakkoord (IZA) loopt af. Gemeenten zijn in gesprek met het Rijk over een passend vervolg.

Bevorderen van sport en bewegen

We zien steeds meer behoefte bij (sport)verenigingen aan professionele ondersteuning. We onderzoeken hoe we hen hierin kunnen blijven ondersteunen. Het aantal subsidieaanvragen van sportverenigingen overstijgt het subsidieplafond. We zien dat steeds meer sportverenigingen met de subsidie sport een bijdrage leveren aan de gemeentelijke sportvisie.

Implementatie sportaccommodatievisie

Voor de implementatie van de sportaccommodatievisie zetten we vooral in op het uitvoeren en afronden van de gestarte projecten. Zo moet in 2026 de nieuwe blaashal van Hockeyclub Delta Venlo operationeel zijn en ronden we de herontwikkeling van sportkern Herungerberg en de bouw van nieuwbouw zwembad de Wisselslag af. Met het nieuwe zwembad de Wisselslag gaan we vanaf 2026 ook werken met een nieuwe exploitatie en ondernemingsplan. We starten met de bouw van de nieuwe sporthal Gulick op sportpark Bakenbos. Daarnaast doen we verder onderzoek naar de toekomst van sportpark Merelweg. In dit kader loopt een breder haalbaarheidsonderzoek naar een MFA Keulse Barrière.

We krijgen daarnaast ook mogelijk te maken met een aantal vervangingsinvesteringen. Het Buitenbad Venlo is verouderd. Op het moment van het opstellen van de kadernota is nog onduidelijk hoe de toekomst van het buitenbad uit ziet. In 2025 zal de raad een besluit nemen over de toekomst.

Ontplooiing

In 2026 werken we verder aan doorgaande leer- en ontwikkellijnen en ondersteuningslijnen. Hiervoor loopt een meerjarige programma "Gelijke kansen door duurzame samenwerking" en het programma "Aanpak voortijdig schoolverlaters (vsv)". Deze programma's staan met elkaar in verbinding en versterken elkaar.

Aanpak Gelijke kansen door duurzame samenwerking

Binnen de aanpak Gelijke kansen door duurzame samenwerking werken we met vier kernthema's: taal, gezondheid, leefbaarheid/veiligheid en onderwijsontwikkeling, die zowel school als omgeving/wijk raken en betrekken.

Aanpak voortijdig schoolverlaters (vsv)

In het programma Aanpak VSV werken gemeenten en onderwijsbesturen in Noord- en Midden-Limburg intensief samen. Onze gezamenlijke doelstelling is dat jongeren of op school zitten of aan het werk zijn, of jongeren zijn bezig met het doorlopen van een route richting onderwijs/(passend) werk. Een belangrijke verandering is dat het regionaal VSV programma vanaf 2026, met de invoering van de wet *Van school naar duurzaam werk*, wordt verbreed met het arbeidsmarktdomein. Hierdoor worden de aanpak voor het tegengaan van voortijdig schoolverlaten en de overgang van school naar werk één regionale aanpak voor jongeren van 12 tot 27 jaar (was 23 jaar).

Passend onderwijs

De behoefte aan (voortgezet) speciaal onderwijs is de afgelopen jaren in Venlo toegenomen. Dat leidt tot wachtlijsten op verschillende scholen.

Tot en met 2025 hebben wij met inzet van incidenteel beschikbare financiële middelen (voorbeeld: Nationaal Programma Onderwijs- middelen) samen met onderwijspartners maatwerkoplossingen aangeboden voor jongeren die dreigden vast te lopen of vastgelopen waren.

Nieuwkomersonderwijs

Wij volgen nauwlettend de behoeften/ontwikkelingen rondom nieuwkomersonderwijs. Als het nodig is pakken we dat in samenspraak met onze onderwijspartners (kinderopvang, onderwijs (PO-VO-SO-MBO) aan.

Onderwijsachterstandenbeleid (OAB)

In afstemming met het onderwijs en kinderopvang wordt vanuit de aanpak kansrijke start gewerkt aan het verkleinen van de onderwijsachterstanden in onze gemeente. Hierbij wordt ingezet op het versterken van de pedagogische basis en het versterken van het aanbod van ondersteuning op scholen. Om problemen vroeg aan te pakken en klein te houden richten we ons ook hier op een preventieve aanpak.

Onderwijshuisvesting

In 2026 gaan we verder met de plannen in het Integraal Onderwijshuisvestingsplan 2024-2038. De prognoses laten een voorzichtige stijging van leerlingaantallen zien. We gaan voor krachtige kindcentra. Die zijn bedoeld als plek waar diverse partners op het gebied van onderwijs/ondersteuning/zorg/veiligheid elkaar ontmoeten en met elkaar samenwerken.

In 2026 gaat het om de voortgang van de realisatie van kindcentrum de Meule (Fortior) en het openbaar kindcentrum de Harlekijn (Akkoord PO), in verbinding met de Klingerbergschool. Verder gaat het om de totstandkoming van MFC Hout-Blerick inclusief basisschool de Springbeek en kinderopvang.

Nieuwe onderwijshuisvestingsprojecten die worden opgestart in 2026 zijn de ingrijpende renovatie van Kindcentrum PassePartout (Kerobei) inclusief de inpassing van SBO de Lings en de bouw van de nieuwe praktijkschool Wildveld in combinatie met VSO de Velddijk.

Verder wordt er onderzoek gedaan naar de behoefte naar (tijdelijke) uitbreiding van de openbare basisscholen de Koperwiek en Maasveld.

Meedoen

Met de programmalijn Meedoen willen we dat inwoners naar vermogen mee kunnen doen. Kerntaak van de programmalijn is om te zorgen dat inwoners in staat gesteld en uitgenodigd worden om optimaal en naar vermogen mee te doen.

Geldzorgenbeleid

Het herijkte geldzorgenbeleid voeren we verder uit op basis van de door u vastgestelde kaders.

Met het beleidskader Geldzorgen zetten we forse stappen op de Participatiewet in Balans. Deze wet treedt waarschijnlijk vanaf 2026 in werking. Hiermee wordt de wetgeving voor het vangnet van het sociale voorzieningenstelsel - na de kinderopvangtoeslagenaffaire - meer passend bijgesteld op elementen als menselijke maat en maatwerk. Binnen het uitvoeringsplan Geldzorgen zitten al veel elementen die door de Participatiewet in Balans binnenkort wetgeving worden.

Gemeenschapsaccommodaties

In 2023 is het beleidskader 'Koers Gemeenschapsaccommodaties Venlo 2023-2033' vastgesteld. We werken vanuit deze koers aan plannen voor de ontwikkeling van locaties zoals De Haandert, D'n Dörpel, De Zuidpilaar, Muspelheim en een nieuwe gemeenschapsaccommodatie in Venlo-Oost.

Sociale Basis

Zes jaar geleden herijkten we het welzijnswerk en de regie op de sociale basis. Het middelpunt hiervan was de aanbesteding Sociale Basis en de aanbesteding die daaruit volgde. Er is inmiddels een grondige evaluatie en een planning en proces voor een toekomstbestendig ingerichte sociale basis en bijpassende opdrachtverstrekking. We kijken hierbij vooral naar de effectiviteit van de verschillende activiteiten en leggen nog meer de nadruk op preventie.

Sociale cohesie: Buurten Met Talent

Een onderdeel van Fier op Venlo is inzet op de kracht van verbinden en van ontwikkelen.

Buurten Met Talent (BMT) ondersteunt en stimuleert in de buurt het ontwikkelen en verbinden van talenten. BMT brengt mensen bij elkaar en laat daar nieuwe saamhorigheid en kansen uit ontstaan.

Inclusie Agenda

De lokale Inclusie Agenda is vastgesteld voor 2024 tot en met 2028. We blijven, ook in 2026 en verder, samen met diverse maatschappelijke partners, aan de slag met de uitvoering daarvan.

Werk & Inkomen

Eerder hebben we de lijn ingezet om te focussen op procesoptimalisatie bij het aanvragen van een bijstandsuitkering en meer casusregie voor inwoners met meervoudige en/of complexe vraagstukken. In 2026 gaan we daar intensief meer verder. Daarmee zorgen we ook dat er steeds meer passende en maatwerk-ondersteuning en aandacht is voor de inwoners die al lang een uitkering hebben.

Jeugdwerkloosheid

We blijven bijzondere aandacht houden voor de aanpak jeugdwerkloosheid. Dit doen we in nauwe samenwerking met de programmalijs Ontplooiing. De nieuwe wetgeving 'Van school naar duurzaam werk' treedt in 2026 in werking. Daarom werken we toe naar een steeds betere en sluitende verbinding tussen onderwijs en arbeidsmarktbeleid.

Arbeidsmarktregio

Landelijk gaan we naar een herstructurering van de arbeidsmarktregio's. De geplande ingangsdatum van de gewijzigde wet- en regelgeving is 1 juli 2026. Sinds 2025 wordt er al gewerkt met een Regionaal Beraad. Hiermee liepen we al vooruit op definitieve wetgeving. Naast de landelijke opdracht voor herijking van de governance voor arbeidsmarktregio's, was er ook regionaal de wens voor een efficiëntere en effectievere inrichting van onze arbeidsmarktregio. Landelijk is 2025 en de eerste helft van 2026 een overgangperiode waarin oude structuren omgezet worden naar een

nieuwe structuur, financiële routes heringericht en wordt de inhoudelijke agenda bepaald. Deze aanpassingen gaan leiden tot een regionale visie van de arbeidsmarkt Noord Limburg vanuit het perspectief van brede welvaart en brede inzetbaarheid.

Zelfredzaamheid

Zorg en ondersteuning

De focus ligt op het waarborgen van toegankelijke en kwalitatieve zorg en ondersteuning.

Zelfstandig opgroeien, zo nodig met ondersteuning

De Hervormingsagenda Jeugd en het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming zijn twee landelijke programma's. Deze gaan veel invloed hebben op het Venlose jeugdbeleid. In beide programma's wordt gesproken over "stevige lokale teams" die gezinsgericht en integraal gaan werken. Deze ontwikkeling onderzoeken we nader om de consequenties in kaart te brengen.

Hervormingsagenda Jeugd

De Hervormingsagenda Jeugd heeft 2 doelen:

- Zorgen dat kinderen en gezinnen passende hulp krijgen, met de juiste deskundigheid, op de juiste tijd, op de juiste plek, waarbij eigen regie en samenwerking leidende principes zijn
- Een beheersbaar en (financieel) houdbaar stelsel, ook op de lange termijn.

In 2026 gaan we door met de implementatie van deze agenda.

Begin 2025 constateerde een Deskundigencommissie van het Rijk (Rapport van Ark) en de VNG dat doorgaan op de huidige weg van de Hervormingsagenda niet genoeg is voor een goed werkend, beter beheersbaar en financieel houdbaar jeugdstelsel. De deskundigencommissie onderschrijft de signalen van gemeenten dat het beschikbare budget ontoereikend is. Ook is ze het eens dat de beoogde maatregelen niet zullen leiden tot de besparing zoals de Rijksoverheid voor ogen heeft. Kortom, het beschikbare budget voor jeugdzorg is ook in 2026 niet toereikend. Als we sturen op het beschikbare budget dan moeten we rigoureuze en onorthodoxe keuzes maken. Denk aan het stopzetten van alle niet-wettelijke taken, met name preventie, het snijden in het jeugdzorgaanbod, het laten oplopen van wachtlijsten en strikt sturen op budgetplafonds van toepassing kunnen zijn.

De afgelopen jaren zijn de kosten voor jeugdzorg gestegen. Ook in 2026 zal dit zich verder voortzetten. Dit komt onder meer door hogere tarieven vanwege gestegen CAO-lonen en de bekostigingssystematiek in de nieuwe inkoop vanaf 2026. Door de transformatie van de jeugdzorg die in gang gezet is verder te versterken, moeten we opnieuw kijken hoe we willen dat ons zorglandschap er uit gaat zien. Bijvoorbeeld het aantal behandel- en woonplekken en ambulante alternatieven. Hierbij maken we gebruik van de aanbevelingen van de taskforce duurzaam zorglandschap Limburg.

Met het programma Kansrijke Start, mede gefinancierd uit de onderwijsachterstandenbeleid middelen (OAB-middelen) realiseren we mooie resultaten voor onze inwoners. De interventies raken een brede doelgroep en zijn wetenschappelijk effectief bewezen. We zijn met onze regionale ketenaanpak landelijk koploper. Ook gaan we de samenwerking met de jeugdgezondheidszorg verkennen. We willen zorgen voor een doorlopende lijn en kinderen en gezinnen blijven volgen.

Gecontracteerd aanbod

De afgelopen jaren werden de kosten voor jeugdzorg meer. Ook in 2026 zal dit zich verder voortzetten. Dit komt onder meer door hogere tarieven vanwege gestegen CAO-lonen en de stijging van de zorgwaarde. Door de transformatie van de jeugdzorg die in gang gezet is verder te versterken, moeten we opnieuw kijken hoe we willen dat ons zorglandschap er uit gaat zien. Bijvoorbeeld het aantal behandel- en woonplekken en ambulante alternatieven.

Geweld in Afhankelijkheidsrelaties

Op basis van de nieuwe regiovisie met uitvoeringsprogramma "Samen voor Veilig" streven we naar een versterking van de regionale aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties. Hoofddoelen zijn: preventie, vroege signalering en geïntegreerde hulpverlening.

Programma 2 Leefbaar Venlo

Dienstverlening

In 2025 hebben we de processen in onze dienstverlening geüniformeerd en de uitstraling gelijkgetrokken met bijvoorbeeld Mijn Inkomen. Vanaf 2026 ontwikkelen we dit verder door naar een Mijn Venlo omgeving. Hier komen steeds meer producten, diensten en processen beschikbaar. Dit willen we ook bieden voor de inwoners die digitaal een product/dienst willen aanvragen. We kijken per product, dienst of proces of dit mogelijk is. We volgen gemeenten die hier al verder mee zijn. We beseffen dat er producten, diensten en processen zijn die niet in één digitaal loket te vangen zijn.

We sluiten in 2026 aan bij het landelijk initiatief overheidsbrede overheid. Samen met andere overheidsinstanties (zoals de Belastingdienst, CAK, IND, DUO, UWV, et cetera) richten we een loketfunctie in voor niet-zelfredzame burgers. Via dit loket kan een casemanager problemen/vragen integraal oppakken. Hij heeft een directe lijn met de betrokken overheidsinstanties/uitvoeringsorganisaties. De uitvoering valt onder het programma Gezond en Actief, en past ook binnen de opgave om onze dienstverlening te professionaliseren.

Iedereen die zich legaal in Nederland vestigt, moet worden ingeschreven in de Basis Registratie Personen (BRP). Voor statushouders is sinds 2015 bestuurlijk / landelijk afgesproken dat de BRP-inschrijving wordt gedaan door 4 aangewezen gemeenten. Zij hebben hiervoor een zogenaamde 'BRP-straat' ingericht. Ze werken nauw samen met de IND en het COA. Inmiddels zijn er forse achterstanden en wachten veel mensen (te) lang op een Burgerservicenummer. Dit verhindert de doorstroom naar werk en een woning. Er zijn dus extra BRP-straten nodig. In de loop van 2025 sluiten twee extra gemeenten aan. Ook Venlo heeft vanuit de Provincie Limburg en het ministerie van BZK een verzoek gekregen. Onderzocht wordt of we dit kunnen combineren met het huidige RNI loket (Registratie Niet Ingezetenen). De eventuele startdatum is 1 januari 2026. Vanuit het Rijk is hiervoor kostendekkende financiering beschikbaar via een extra structurele uitkering vanuit het Gemeentefonds.

Openbare orde en veiligheid

We gaan in 2026 verder met de uitvoering van ons integraal veiligheidsbeleid (IVB) Aanpakken (2023 tot en met 2026). De prioriteiten voor deze periode zijn maatschappelijke onrust en overlast, ondermijnende criminaliteit, digitale criminaliteit en cybercrime.

Voor informatiegestuurd werken namen we in 2026 privacyafwegingen in onze werkprocessen op en zijn eventuele privacyrisico's in beeld. Hiervoor worden maatregelen genomen om te komen tot een acceptabel niveau. Onze werkprocessen worden ondersteund met een applicatie die gericht is op veiligheidscasuïstiek.

Deze applicatie voldoet aan de vereiste informatiebeveiliging standaarden. De gegevens binnen deze applicatie worden veilig verwerkt. Door deze applicatie is het ook mogelijk om beter en sneller dan voorheen informatie te analyseren. Zo krijgen we sneller signalen en kunnen we onze handhavingcapaciteit gericht inzetten.

De overlast in de binnenstad en andere Venlose wijken van met name daklozen, waaronder ook (ex-) internationale werknemers, blijft onze aandacht vragen. Stevige preventieve en repressieve

maatregelen en aansluiting op zorg blijven nodig. Zo kunnen we de problematiek in het stadscentrum en in de wijken beheersbaar krijgen. Onze initiërende en regisserende rol blijft in 2026 het zelfde.

Ook voor de maatschappelijke opvang in Venlo Noord, het AZC in Venlo Oost en de Beerendonck in het centrum is aansluiting op zorg en participatie met veiligheidsmaatregelen aan de orde.

We doen mee aan Preventie met Gezag. Hiermee willen we voorkomen en terugdringen dat jongeren in de jeugdcriminaliteit komen. Het is een ingrijpend programma dat de gelijke kansen voor de jeugd in Venlo vergroot en versterkt. Voor de aanpak van jeugdcriminaliteit moeten we intensief en integraal samenwerken met interne en externe professionals uit zorg, veiligheid en onderwijs.

De Wet Goed Verhuurderschap heeft als doel het beschermen van huurders, waaronder internationale werknemers, tegen uitbuiting en het voorkomen van ongewenste verhuursituaties. We stellen de gemeenteraad in 2025 voor om de verhuurvergunning voor verblijfsruimte van arbeidsmigranten in 2026 in te voeren.

Naast en samen met de partners uit de strafrechtketen moeten we zorgen voor een modern drugs (gerelateerd) beleid. Dit zorgt dat we opgewassen zijn tegen de uitdagingen op het vlak van overlast en criminaliteit. Dat betekent dat we ons coffeeshop-, Damocles- en handhavingsbeleid gaan actualiseren.

Wijken als Vastenavondkamp, Venlo Oost-Zuid en Venlo Zuid hebben een intensievere integrale aanpak nodig dan andere wijken. Juist in die wijken zetten wij een tandje bij. Dat doen we in de vorm van proactieve, preventieve en repressieve maatregelen en de deelname aan overleggen met professionals en bewoners.

Tenslotte, gezien het huidige geopolitieke klimaat gaan we steeds meer anticiperen op militaire dreiging en het vergroten van onze (maatschappelijke) weerbaarheid.

Wonen

De aanpassing op de Wet versterking regie volkshuisvesting biedt meer ruimte om de woningbouwopgave op regionaal niveau te bezien. Het aangepaste wetsvoorstel geeft overheden – Rijk, provincies én gemeenten – meer instrumenten om gezamenlijk te sturen op hoeveel, waar en voor wie er gebouwd wordt. Met de toegenomen landelijke bouwopgave – die inmiddels ruim boven de 900.000 woningen ligt – neemt de noodzaak voor een integrale en regionale aanpak verder toe. Na het sluiten van de woondeal 2023-2024 werken we aan de woondeal voor de periode 2025-2030.

Op basis van de in 2025 vastgestelde Omgevingsvisie zetten we in op de grootschalige gebiedsopgaven en op verdichting in het bestaand stedelijk gebied door herstructurering en transformatie en mogelijkheden voor uitbreiding in de dorpen. Samen met de Provincie Limburg, het Rijk en andere gemeenten wordt gewerkt aan een tweetal grote woningbouwprogramma's: 'Limburg Centraal' (intensivering spoorzones) en 'Straatje Erbij' (intensivering dorpsontwikkeling, zoals in Velden en Lomm).

We pakken meer regie op de woningbouwopgave door aan de voorkant heldere uitgangspunten te formuleren die als leidraad dienen voor scherpere en doelgerichte gesprekken met woningcorporaties en ontwikkelaars. We willen meer zicht krijgen op de programmering op wijk- en

buurtniveau, in aansluiting op de gebiedsprofielen uit de Omgevingsvisie, en zodoende de veerkracht en flexibiliteit van onze woonomgeving versterken. Bovendien is er aandacht voor de regie op andere thema's die voor de realisatie van de woningbouwopgave van cruciaal belang zijn, zoals energie-infrastructuur, mobiliteit, klimaatadaptatie en groenvoorziening. Een integrale sturing op alle doelgroepen en randvoorwaarden is essentieel om tot een gedegen programmering te komen.

Als laatste zetten we in op kennisdeling, inspiratie en innovatie om de woningbouw zowel te realiseren als te versnellen. Dit doen we intern door de belangrijkste stakeholders actief te betrekken. En extern via regionale versnellingsstafels. Daarnaast zien we kansen om onze monitoring te optimaliseren, zodat we vanuit onze ambitie alle ontwikkelingen nauwgezet kunnen volgen en op elkaar kunnen afstemmen. Het actief presenteren en vermarkten van de Omgevingsvisie is daarbij een speerpunt om de juiste ontwikkelaars te enthousiasmeren voor alle kansen in de gemeente Venlo.

Met behulp van actief grondbeleid kunnen we kansen benutten en knelpunten oplossen om de opgave een impuls te geven, de ruimtelijke kwaliteit van de stad te verbeteren en daarmee het economische vestigingsklimaat versterken.

Omgeving

Versterking van de ruimtelijke kwaliteit blijft belangrijk. Dit hangt samen met identiteit, oriëntatie, een gezonde leefomgeving en vestigingsklimaat. In 2025 wordt de Omgevingsvisie vastgesteld. Hierin is de richting opgenomen voor een kwalitatief hoogwaardige verstedelijking én vergroening van het centraal stedelijk gebied. Behoud van cultureel erfgoed. Versterking van de woon- en leefomgeving in wijken en dorpen. Herstructurering en uitbreiding van bedrijfsterreinen. Behoud van landschappelijke kwaliteit en het ontwikkelen van robuuste natuurwaarden in het buitengebied en de uiterwaarden. Ruimte voor het inpassen van de klimaatopgave en de energietransitie. In 2026 vertalen we dit concreet in een uitvoeringsagenda met bijbehorend instrumentarium en het Omgevingsplan.

Voor een gebiedsdekkend Omgevingsplan moeten we de 'oude' vigerende bestemmingsplannen omzetten naar de nieuwe systematiek. Om dit de komende jaren voortvarend te kunnen oppakken hebben we vier bureaus geselecteerd die ons daarbij ondersteunen.

De effecten van de Omgevingswet worden snel zichtbaar. Onze inwoners (initiatiefnemers) vragen om extra dienstverlening. De Omgevingswet heeft lang niet alles eenvoudiger gemaakt. Dit merken we in de begeleiding van initiatieven, het behandelen van vergunningaanvragen en de naleving van regels.

De grootschalige opgave '*Van station tot station*', krijgt vorm en inhoud via de samenwerking met de 5 andere grote steden en de provincie Limburg in het overkoepelende project Limburg Centraal. De verdichting van de stationsomgeving levert een bijdrage aan de woningbouw- én de economische opgave van stad en regio. Verbindingen zijn daarbinnen cruciaal, zoals een passerel over het spoor om het middengebied te verbinden met het station, een nieuwe brug over de Maas om de centra van Venlo en Blerick met elkaar te verbinden, een herinrichting van de stadsas om het Flujasplein, Markt

en Nolensplein te verbinden vanuit een functionele en kwalitatief hoogwaardige openbare ruimte. De integrale herstructurering 'Vastenavondkamp' wordt 1 van de 6 wijken binnen de wijkgerichte aanpak van de provincie Limburg. Samen met woningcorporatie Wonen Limburg gaat de aanpak van de Geresstraat een nieuwe fase van uitvoering in. Voor het gebied 'Keulse Barrière' is een bouwstenen concept ontwikkeld om de betekenis van het gebied zelf en de betekenis van het gebied voor de stad als totaal te versterken. Het ontwikkelt zich daarmee tot een visitekaartje van Venlo; samen genieten, leren, (top)sporten, leven en ondernemen in het groen.

Binnen de gemeenschappelijke regeling RUD Limburg Noord werken de 15 Noord-Limburgse gemeenten en Provincie Limburg samen in de uitvoering van met name de wettelijke milieutaken. Bijvoorbeeld het milieutoezicht op bedrijven. Na het onderzoeksrapport van de commissie Van Aartsen ('Om de Leefomgeving') is in 2021 met een landelijk programma ter versterking van het stelsel van omgevingsdiensten in Nederland gestart. Er zijn zes pijlers uitgewerkt voor de versterking van het VTH-stelsel en versteviging van de omgevingsdiensten. Het gaat onder andere om robuustheidscriteria, waaraan alle omgevingsdiensten in Nederland moeten voldoen. Dit gaat bijvoorbeeld over de omvang van de omgevingsdienst en het percentage personeel in vaste dienst. Om hieraan te kunnen voldoen is in 2024 de keuze gemaakt om te onderzoeken hoe de RUD Limburg Noord omgevormd kan worden naar een Omgevingsdienst die in 2026 voldoet aan de landelijke robuustheidscriteria voor de milieu uitvoeringstaken.

In 2025 werken we een bedrijfsplan uit voor deze nieuwe robuuste Omgevingsdienst Limburg Noord. Pas dan zal inzichtelijk worden wat de structurele consequenties en risico's op personeel, organisatorisch of financieel vlak zijn. Hierover wordt in de 2e helft van 2025 een besluit genomen door de gemeenteraden.

Voor Wijkgericht Werken worden de werkprocessen in kaart gebracht en waar nodig worden nieuwe werkprocessen vastgesteld om de overheidsparticipatie beter te borgen in de organisatie. Hiermee wordt invulling gegeven aan ambities van deze coalitie om burgerbetrokkenheid te verstevigen en te faciliteren. Daarnaast heeft burgerparticipatie ook onze volle aandacht: hoe betrekken we onze inwoners bij onze projecten en bij beleidsontwikkeling. De wijkoverleggen en dorpsraden blijven belangrijke partners bij onze participatie in en communicatie met de wijken.

Elke buurt, elke kern, elke wijk heeft zijn eigen, unieke karakter. Dit vraagt om een specifieke aanpak per wijk. In het wijkgericht werken ligt de nadruk op het werken vanuit de kracht van inwoners en de kracht van wijken. Dit zien we ook terug in een groeiend aantal dorpen en wijken dat een agenda of toekomstvisie voor hun eigen dorp of wijk opstelt, zoals in 't Ven, Arcen, Boekend, Belfeld en Hout-Blerick. Daar waar nodig en gewenst ondersteunen en faciliteren inwoners/organisatie bij aan het bouwen van vitale gemeenschappen.

Dit college heeft voor de jaren 2023-2025 budget Micro-initiatieven in de begroting opgenomen om op een snelle en flexibele manier te kunnen reageren op vragen of initiatieven van groepen bewoners en hieraan uitvoering te kunnen geven. Dit versterkt het eigenaarschap voor de eigen leefomgeving en stimuleert mensen om aan de slag gaan voor de eigen buurt. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan overheidsparticipatie. Het uiteindelijke doel is dat de organisatie binnen bestaande budgetten

en (vernieuwde) werkprocessen beter in staat wordt te anticiperen in het kader van overheidsparticipatie.

De wateropgave raakt ons op alle fronten. Klimaatverandering, verstedelijking en veranderingen in landbouw en natuur zetten ons watersysteem onder druk. Door steeds extremer weer krijgen we vaker te maken met droogte en wateroverlast. Terwijl de beschikbaarheid van schoon en voldoende (drink)water niet langer vanzelfsprekend is. Zonder een robuust watersysteem komen bijvoorbeeld investeringen in woningbouw, bedrijventerreinen en duurzame landbouw in de knel. Samen met het Waterschap werken we aan een duurzaam en veerkrachtig watersysteem. Onze verantwoordelijkheid ligt primair bij de afvoer van het stedelijk afvalwater en het verwerken van regenwater. Het is nodig om woonwijken en bedrijventerreinen te vergroenen, ontstenen en vernatten om hitte en wateroverlast op te vangen.

Natuurlijk blijven we ook samen met het waterschap werken aan het verbeteren van de hoogwaterveiligheid. Dit doen we met de lopende dijkverbeteringsprojecten en gebiedsontwikkelingen. We ondersteunen het Waterschap bij het prioriteren van de Trajectaanpak Maas 2050 in het landelijk Hoogwaterbeschermingsprogramma. We willen de meekoppelkansen benutten bij projecten als het kazerneterrein, de ontwikkelingen in Venlo Noord en het middengebied. We volgen de ontwikkelingen op rijksniveau, zoals het aanscherpen van de Beleidslijn grote rivieren en het onderzoek of extra binnendijkse reserveringen nodig zijn. We willen ook in de toekomst onze inwoners en bedrijven te (blijven) beschermen tegen hoogwater.

Steeds vaker raken de HWBP-projecten onze eigen stedelijke ontwikkelingsprojecten zoals Maaskade, Vierwaarden, Kazerneterrein en Hout Blerick. En dringen daarmee diep in de maatschappelijke en economische functionaliteit van onze stad. Dit vereist een steeds intensiever samenspel met andere overheden om de fasering en kwaliteit van de uitvoering in de pas te laten lopen met onze eigen stedelijke ambities.

In 2026 gaan we verder met het actualiseren van het erfgoedregister en het wegwerken van achterstallig onderhoud van onze eigen gemeentelijke monumentale objecten.

We zetten in op een duurzame en circulaire afvalverwerking. Dit betekent dat we afval allereerst proberen te voorkomen en vrijkomende afvalstromen optimaal scheiden en verwerken. De komende tijd ligt de focus op de uitvoering van het afvalbeleid. Het Grondstoffenplan is hiervoor onze basis. Monitoring geeft ons (cijfermatig)inzicht in de huidige afvalstromen. Zo weten we waar toekomstige verbetermogelijkheden liggen. Ook voor onze inwoners ligt er een rol. Daarom stimuleren we gedragsverandering bij inwoners met gerichte communicatie en participatie. Uitgangspunten hiervoor zijn: kennis vergroten, gemak vergroten en weerstand verkleinen. Dit doen wij bijvoorbeeld door het optimaliseren van de inzamelmiddelen, om afvalscheiding efficiënter en gebruiksvriendelijker te maken. PMD (laagbouw en hoogbouw), textiel en GFT/E zijn hierbij de belangrijkste afvalstromen.

Vanaf 2026 is de intentie om te starten met het huis aan-huis ophalen van huishoudelijk afval in eigen beheer. We doen dat vanaf onze eigen locatie aan de Hulsterweg met eigen vuilniswagens en eigen

personeel. We onderzoeken hoe, waar en wanneer we in de toekomst ons volledige wagenpark inclusief vuilniswagens kunnen elektrificeren inclusief de benodigde oplaadfaciliteiten.

Bereikbaarheid

Het Rijk rolde het Strategisch Plan Verkeersveiligheid uit. Doel is om oplopende ongevalscijfers een halt toe te roepen. Het Rijk stuurt op een risico gestuurde aanpak. Dat betekent investeren daar waar de risico's het grootste zijn. Ook in Venlo willen we de verkeersveiligheid op deze manier vergroten. De output van de risicoanalyse en de input van de betrokken partners en inwoners leveren projecten en maatregelen op voor de verbetering van de verkeersveiligheid. Begin 2025 is het Mobiliteitsplan Venlo vastgesteld. Daarin staat welke ingrepen nodig zijn om het mobiliteitssysteem toekomstbestendig te maken. We werken in 2026 verder aan de centrumbereikbaarheid, de uitrol van 30 km zones en de bereikbaarheid van dorpen en werkgebieden. In het Uitvoeringsplan Fiets ligt de focus op fietsstimulering. Hiervoor sluiten we aan op de programma's Doortrappen en Posifiets. Daarnaast integreren we fietsmaatregelen in de uitvoering van Ontwikkelen en Beheer projecten. Bij de ontwikkeling van het Veilingterrein en het middengebied wordt ook bekeken of de huidige capaciteit van de Tegelseweg de extra verkeersdruk aankan.

Programma 3 Grenzeloos Venlo

Algemeen

Het programma Grenzeloos Venlo bestaat vanwege de geografische ligging en positie daarbinnen van Venlo. Het gaat om de grensligging met Duitsland en de centrumpositie in de Regio Noord-Limburg. Het programma bestaat uit randvoorwaardelijke activiteiten voor opgaven binnen de andere programma's. Het programma heeft als doel om de ambities en opgaven van de stad dichterbij te brengen door profilering en samenwerking met de strategische partners.

Regionale samenwerking

Deze programmaliijn gaat over de samenwerking met de acht Noord-Limburgse gemeenten voor de opgaven en ambities in de Regiovisie Noord-Limburg 2040 – de Gezondste Regio. Door regionaal samen te werken kunnen we meer massa maken en meer invloed uitoefenen bij partijen zoals de provincie, het Rijk en Europa. Naast de samenwerking op de schaal van Noord-Limburg zien we dat er steeds meer samenwerking is op de schaal van Noord- en Midden-Limburg. Bijvoorbeeld op het gebied van veiligheid (veiligheidsregio) en duurzaamheid (RES). Het afgelopen jaar hebben de acht aangesloten gemeenten zich laten adviseren over de best passende samenwerkingsvorm. Daaruit ontstond het traject voor de oprichting van een openbaar lichaam vanaf 2026. Tegelijkertijd werd de regionale strategische visie geactualiseerd. Dit is van belang voor de doorontwikkeling van onze regio en de invulling van complexe opgaven. Ook is het belangrijk met het oog op de gewenste aanhaking op het Nationaal Programma Vitale Regio's. Het doel is om deze beide processen af te ronden voor de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2026.

Regionale strategische visie en uitvoeringsprogramma

De regionale strategische visie is de lange termijn ambitie voor de regio Noord-Limburg. Voor de uitvoering is een uitvoeringsprogramma (2024-2027) vastgesteld. Het bestaat uit zeven programma's.

1. Gezond ondernemen: Ondernemen en Innoveren
2. Gezond zijn en gezond blijven: Vitaal en Gezond
3. Gezond leven: Toerisme en Leisure
4. Gezonde leefomgeving: Landelijk gebied
5. Gezond verbinden: Mobiliteit en Logistiek
6. Gezond leefklimaat: Energie en klimaat
7. Gezond en veilig

De uitvoering van dit programma hangt mede af van de middelen die regiogemeenten beschikbaar stellen voor onze regionale ambities en de bijdragen die onze collega overheden en partners aan onze doelstellingen leveren.

Investeringsagenda Noord -Limburg

Met de investeringsagenda investeren we samen fors in de toekomstige onderlinge samenwerking. Inmiddels zijn - met een 6e en laatste envelop - alle middelen besteed. De verwachting is dat we eind 2026 de balans kunnen opmaken.

Regiodeals

De termijn van de eerste Regiodeal is verlengd naar 2025. Zo kunnen we maximaal invulling geven aan de kansen en de realisatie van de Regiodeal. Dat betekent dat we in 2026 samen met de Provincie Limburg verantwoording afleggen aan het Rijk over de bestede middelen. Tegelijkertijd zijn we in 2025 gestart met een nieuwe Regiodeal. Het accent binnen deze Regiodeal ligt vooral op de transitie naar een circulaire voedselproductie, het aantrekken en behouden van talent, het versterken van de gemeenschappen en het tegengaan van ondermijning. Daarvoor stelde het Rijk € 10 miljoen beschikbaar en waarbij voor een zelfde bedrag een beroep gedaan wordt op de regio en Provincie Limburg waarvoor een convenant is getekend. Naar verwachting worden middelen in twee rondes beschikbaar gesteld aan initiatiefnemers.

Public affairs

Met public affairs richten we ons op belangenbehartiging als instrument om de ambities en opgaven van Venlo te verwezenlijken. Dit doen we bij de Rijksoverheid, de provincie, in Europa en in Nordrhein-Westfalen op ambtelijk en politiek niveau en op diverse manieren. Hiermee willen we onder meer bereiken: beïnvloeding van wet- en regelgeving, fondsenwerving en positieve beeldvorming over Venlo.

Public affairs en lobby

In 2026 lobbyen we verder op de thema's in de Venlose lobbyagenda. We richten ons met name op de ontwikkelstrategie en het verkennen van samenwerking met de Metropool Regio Eindhoven (MRE), kennisinfrastructuur en internationale werknemers. Ook acteren we op actuele thema's die voor Venlo van belang zijn, versterken we de positionering van Noord-Limburg als Gezondste Regio en werken we actief aan invulling van het Nationaal Plan Vitale Regio's.

In 2026 houden we onze lobbykracht als organisatie in stand. We investeren verder in de werking van interne structuren, lokale lobbynetwerken, het vergroten van kennis en vaardigheden ook van het nieuw aan te treden college en de ambtelijke ondersteuning. Verder zetten we in op grotere zichtbaarheid. We intensiveren in 2026 onze rol, zowel bestuurlijk als ambtelijk, in diverse netwerken, waaronder VNG, G40, Brabant Stad, het Limburgse netwerk en thematische netwerken.

Citybranding

De afgelopen jaren hebben we gewerkt aan de voorbereiding van het nieuwe merk. In 2026 start de implementatie van de citybranding. Er is een duidelijke visie, organisatiestructuur, financiering en opdracht voor citymarketingactiviteiten. Voor de implementatie in de organisatie maken we een impactanalyse.

Derde geldstromen

Door de nauwe samenhang van de professionalisering van Lobby en Derde Geldstromen kunnen we steeds beter beleidsbeïnvloeding omzetten naar financiële bijdragen. Daar gaan we in 2026 mee door. Voor de gemeente Venlo is het belangrijk om de uitwerking van Europees, nationaal en provinciaal beleid en subsidiekansen die daaruit voortkomen te monitoren. En als het past, erop in te schrijven.

Grensoverschrijdende samenwerking

Deze programmaliijn gaat over het onderhouden en benutten van de grensoverschrijdende relaties met andere overheden en strategische partners om de doelstellingen van de overige programma's via gestructureerde inzet uit te voeren en goed nabuurschap te tonen. Verder willen we met deze programmaliijn kansen en uitdagingen van de grensligging van Venlo onder de aandacht brengen bij relevante stakeholders.

Grensoverschrijdend netwerk

In 2026 investeren we in ons netwerk over de grens en in de VNG en BZK en andere relevante ministeries. Dit doen we om de positie van gemeente aan de grens te duiden. We doen actief mee aan de VNG grensgemeenten Commissie. Ook onderhouden we contacten met (buur)gemeenten in de euregio en de Euregio Rijn Maas Noord op bestuurlijk, ambtelijk en politiek vlak. We doen als grensgemeente bestuurlijk mee aan de VNG Commissie Internationaal. Vanuit die positie hebben we een rol binnen het Europese Comité van de Regio's.

Programma 4 Welvarend Venlo

Algemeen

We willen samen met partners naar een sterke en duurzame economie met goede bereikbaarheid, als basis voor brede welvaart. De Economische Visie Venlo 2030 bepaalt de koers. De regio speelt hierin een grote rol, met aandacht voor brede welvaart, de arbeidsmarkt, kennisontwikkeling, werklocaties, vrijetijdseconomie, mobiliteit en strategische infrastructuur. Voor al deze thema's is het aanvullen op de Regio Eindhoven belangrijk.

Kennisinfrastructuur en arbeidsmarkt

We versterken de onderwijs- en kennisinfrastructuur en goede onderzoeksfaciliteiten, inclusief een goed functionerende arbeidsmarkt. Daarbij is het belangrijk om de samenwerking tussen ondernemers, onderwijs, overheid en omgeving te ondersteunen.

Venlo Kennisstad

De Brightlands Campus Greenport Venlo is het middelpunt van de publiek-private samenwerking tussen bedrijfsleven, onderwijs en onderzoek. Doel van deze samenwerking is een versterking van het bedrijfsleven en van de kennisinfrastructuur. Dit bouwen we verder uit. De inzet van co-financieringsmiddelen via Regiodeal II kunnen hier aan bijdragen. De subsidieregeling Venlo Kennisstad (2024-2026) is gericht op de versterking van het MBO-, HBO- en WO-onderwijs. Hiervoor worden maatwerkafspraken gemaakt met de MBO-, HBO- en WO-instellingen die passen bij hun ontwikkeling en opgaven. We willen studenten aan onze regio binden door ze te behouden voor de regionale arbeidsmarkt. We sloten een intentieovereenkomst met ROC Gilde met het doel om ook in de toekomst passend MBO-onderwijs in Venlo te kunnen verzorgen. Een uitvoeringsagenda waarbij ook de onderwijsstrategie wordt verkend, volgt. De doorlopende leerlijn met het HBO speelt hierin een belangrijke rol. ROC Gilde en Fontys oriënteren zich op intensievere samenwerking in het Middengebied. Fontys Hogeschool ontwikkelt op eigen terrein een Sticky campus. We begeleiden de ontwikkeling en kijken we ook naar een bredere samenwerking.

De Universiteit Maastricht gaat door met het verder uitvoering geven aan de ambities voor onderwijs en onderzoek op de Brightlands Campus Greenport Venlo. Er komen nieuwe opleidingen van de faculteit Science and Engineering gericht op gezondheid en voeding. De Brightlands Campus Greenport Venlo richt zich op het aantrekken van start ups, 'scale ups' en studenten. Verder is een stevige positionering en verdere samenwerking tussen de vier Campussen in Limburg belangrijk. In 2026 werken we met onze partners aan de realisatie van kwantitatief en kwalitatief voldoende huisvesting voor studenten, waaronder huisvesting op de Brightlands Campus Greenport Venlo. Dit is een belangrijke randvoorwaarde voor de groei van de UM in Venlo. De fysieke verbinding tussen de Campus Greenport Venlo en de Venlose binnenstad is nodig voor studentenhuisvesting. Dit is een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Werken in Venlo

Het integraal beleidskader Werken in Venlo en de daarmee samenhangende uitvoeringsagenda zetten we in 2026 voort. We leggen de verbinding met de herziening van het re-integratiebeleid, de maatschappelijke participatie en de lopende Ontwikkelagenda Economische Visie 2024-2030.

Dit levert een versterkt en integraal beleidskader op het gebied van arbeidsmarkt op, inclusief een solide borging. Voor de arbeidsmarktregio neemt het Regionaal Beraad een centrale rol in voor een meerjarenagenda en uitvoeringsplan. Hiermee komt er een verbindende economische opgave, regionaal commitment op instandhouding van (beroeps-) onderwijsvoorzieningen in de regio en meer focus op huidige én toekomstige beroepsbevolking. De financiële organisatie ligt bij centrumgemeente Venlo.

9-sporen aanpak Internationale werknemers

We blijven uitvoering geven aan de 9-sporen aanpak internationale werknemers. De druk van huisvesting, misstanden en maatschappelijke problematiek blijft onverminderd groot in Venlo.

Met het economische beleid komt er op termijn meer hoogwaardige arbeid en robotisering, maar de komende jaren leidt dit nog niet tot een afname van internationale werknemers. Venlo heeft een beweging gemaakt om de kosten van de (negatieve) maatschappelijke effect meer bij de branche te beleggen, dit is inmiddels in gang gezet. We voeren ook diverse activiteiten met werkgevers uit, zoals informatievoorziening, taal, gezamenlijk toezien op meer kwalitatieve goede huisvesting, en opvang van internationale werknemers bij huisvestingslocaties. Verder willen we in 2026 ook proactief potentiële short-stay locaties voor huisvesting van internationale werknemers (en andere doelgroepen) stimuleren. Dit staat in het nieuwe beleidskader short-stay Internationale werknemers. Ook krijgen de WIN-punten (info punten) gestalte onder het regionaal werkcentrum. Dit gaat over het "meedoen" van de long-stay in Venlo. We verdiepen de samenwerking met de Duitse buurgemeenten door mee te doen in Euregionale projecten voor grensoverstijgende samenwerking en het tegengaan van mensenhandel en uitbuiting.

Economie

We werken samen met het georganiseerd bedrijfsleven om de sectoren agrofood, maakindustrie, logistiek, vrijetijdseconomie en zorg te versterken.

Ontwikkelagenda Economische Visie 2024-2030

De Economische Visie Venlo 2030 is gericht op een brede welvaartsontwikkeling. Deze visie is in de Ontwikkelagenda Economische Visie 2024-2030 uitgewerkt en is een goede basis voor ontwikkeling van potentiële projecten om daarmee in concrete uitvoering te kunnen voorzien. Dit kan als actiegericht programma voor economische structuurversterking met co-financiering van projecten. Maar ook als aanjaagfonds economische ontwikkeling voor eigen beleidsdoelstellingen met alleen gemeentelijke financiering van projecten. In 2026 voeren we de bestaande projecten met strategische partners verder uit en kijken we naar nieuwe mogelijkheden. De behoefte van het bedrijfsleven en de mate van realisatie zijn hierbij randvoorwaardelijk. Ook voor stichting Crossroads

Limburg die vanaf 2025 vanuit de regiogemeenten in Noord-Limburg gefinancierd wordt, ligt hier een rol.

Werklocaties

Voor een goed ondernemersklimaat op de werklocaties willen we ruimte duurzaam gebruiken. We letten op de maatschappelijke meerwaarde en verdere verduurzamingsmaatregelen. In 2026 volgt een kwaliteitsimpuls en verdere intensivering. Het thema local energy hubs is leidend. Onze aanpak kent drie componenten:

- uitgifte van vrije kavels op bestaande werklocaties
- herstructurering en verduurzaming van bestaande werklocaties
- ontwikkeling van nieuwe werklocaties voor MKB-bedrijven

Er zijn weinig vrije bedrijfskavels op bestaande werklocaties. De herstructurering ligt voor het overgrote deel bij private partijen. Per situatie kijken we naar onze rol bij de herstructurering van Keulse Barrière, Venlo Trade Port (specifiek Voltastraat en zuidoever industriehaven) en Windhond. De ontwikkeling van nieuwe werklocaties van minstens 40ha netto wordt ruimtelijk geduid. Hier is grote behoefte aan. Deze ontwikkeling komt in het gemeentelijk Omgevingsprogramma Bedrijventerreinen inclusief flankerend instrumentarium.

Vrijetijdseconomie

Samen met de sector voeren we de Uitvoeringsagenda Vrijetijdseconomie Venlo 2025-2028 uit. Er ligt een relatie met de Economische Visie Venlo 2030 en het Actieprogramma Vrijetijdseconomie Noord-Limburg. We gaan voor verbreding naar omgevings- en maatschappelijke waarde (quality of life). We ontwikkelen de bestemming "Venlo" door een verdieping van het bestaande aanbod. In 2026 leggen we accenten op maasrecreatie en citybranding (zie programma Grenzeloos Venlo). Om onze ambities waar te kunnen maken, is een goede samenwerking met externe partijen nodig.

Structuurversterkende projecten

In 2026 zijn de belangrijke opgaven uit de Omgevingsvisie voor de gemeente Venlo leidend. Sommige daarvan zijn ook grotere ruimtelijke projecten, zoals die in de Economische Visie Venlo 2030 zijn benoemd. Er zijn ook andere structuurversterkende projecten met een economisch belang. Het gaat daarbij onder andere om de integrale ontwikkelopgave Venlo-Noord (waaronder de start van de gebiedsontwikkeling, de aanleg van het Slingertracé, de ontwikkeling van de Canon Campus, het ontwikkelen van waterrecreatie en de ontwikkeling van de industriehaven, de relatie met Vierwaarden en de gebiedsontwikkeling), de ruimtelijk-economische ontwikkeling van Greenport Venlo en het gebied Campus Zuid, de gebiedsontwikkelingen Veilingterrein en Kazerneterrein en ontwikkelingen in de Venlose binnenstad (zie programma Centrumstad Venlo). Er zijn ook meer maatschappelijk gerelateerde projecten, zoals de opvang en huisvesting van nieuwkomers (zoals Oekraïense ontheemden en internationale werknemers, inclusief economische kansen en maatschappelijke uitdagingen), Daelweg (inclusief beheer en exploitatie) en een AZC. Voor de

opvang van Oekraïense ontheemden aan de Venrayseweg gezien we op basis van nadere besluitvorming van het Rijk de verlenging van de huurovereenkomst.

Mobiliteit

We werken samen met strategische partners om Venlo aantrekkelijk en goed bereikbaar te houden, zowel regionaal als (inter)nationaal. Dit doen we door te investeren in een efficiënt en duurzaam mobiliteitssysteem.

Trendsportal en duurzame mobiliteit

De regionale samenwerking in Trendsportal willen we ook in 2026 samen met onze partners voortzetten. De afgelopen jaren zijn de regionale projecten gefinancierd via de Regionale Investeringsagenda, maar deze middelen zijn inmiddels volledig besteed. De regionale samenwerking zorgt voor efficiënte inzet van gemeentelijke middelen en is nodig voor co-financiering van de Provincie en het Ministerie. Verder bereiden we ons in 2026 verder voor op de invoering van de Zero Emissiezone in 2027. We gaan aan de slag hoe vanaf 2027 de handhaving geregeld moet worden.

Toekomstbestendige haven

De focus in 2026 ligt op de verdere economische ontwikkeling van de noordoever van de haven. De Europese subsidie die hiervoor beschikbaar was, loopt af. De ontwikkeling van de noordoever draagt samen met de herstructurering van de zuidoever bij aan de versterking van het bedrijventerrein. Rijk en provincie blijven betrokken via de MIRT-programma's Goederenvervoercorridors (Realisatiepact Knooppunt Venlo) en Integraal Riviermanagement. Daarnaast blijft duurzaamheid een belangrijk thema binnen het Europese project PIONEERS. We blijven in 2026 ook actief deelnemen aan de vernieuwde samenwerking BluePorts Limburg. De oogst van PIONEERS en BluePorts wordt gebruikt voor het actualiseren van het uitvoeringsprogramma van onze Havenvisie 2020.

Toekomstbestendig emplacement

De Spoorvisie Venlo 2030 blijft uitgangspunt voor de doorontwikkeling van Venlo tot een (inter)nationaal spoorknooppunt voor personen- en goederenvervoer. Leefbaarheid op en rond het spoor is hierbij belangrijk. Binnen het Realisatiepact Knooppunt Venlo blijven we samen met het Rijk, de provincie en ProRail werken aan het spoor tussen Gekkengraaf, Blerick en Venlo. We willen het emplacement gefaseerd verkleinen. Dit is nodig voor de projecten 'Van station tot station' en 'Limburg Centraal'. Voor een succesvolle afstemming tussen deze projecten schakelen we in samenwerking met de provincie, met de ministeries van VRO (BOL Landsdeel Zuid) en I&W (MIRT Landsdeel Zuid en MIRT Goederenvervoercorridors). Vanuit het spoorproject staat 2026 in het teken van onderzoek, lobby en mogelijk enkele directe verbetermaatregelen.

Delta Rhine Corridor

Voor de ontwikkelingen rondom de Delta Rhine Corridor (DRC) lobbyen we 2026 richting het Rijk en andere betrokken partijen. De realisatie komt waarschijnlijk pas na 2030. Toch zetten we ons nu al samen met Limburg en Noord-Brabant in voor de veiligheid van de Zeelandlijn, Brabantroute en Maaslijn. We pleiten bij het Rijk voor verplaatsing van het vervoer van gevaarlijke stoffen van het spoor naar ondergrondse buizen. Voor zover dat niet (op korte termijn) kan, zetten we in op het sturen van internationaal treinvervoer van gevaarlijke goederen via de Betuweroute. Dit is belangrijk omdat buizen voor ammoniak en andere gevaarlijke stoffen vooralsnog géén deel (meer) uitmaken van de DRC. Daarnaast werken we met de provincie Limburg, RES NML en het regionale bedrijfsleven aan verduurzaming van de economie door een aansluiting op de DRC te realiseren. Een goede ruimtelijke inpassing en compensatie blijft een aandachtspunt.

Programma 5 Centrumstad Venlo

Algemeen

De ambitie met het programma Centrumstad Venlo is de ontwikkeling van Venlo tot het bestuurlijk, cultureel en economisch kloppend hart van de regio.

Kenmerkend voor het programma Venlo Centrumstad zijn het meerjarige karakter én de complexiteit en dynamiek van de opgaven. Met name in de gebiedsontwikkelingen komen een aantal ambities en doelstellingen van de andere programma's samen. Denk hierbij aan wonen, erfgoed, openbare ruimte, mobiliteit, onderwijs en economie. De komende jaren gaan we verder op de ingezette lijn. We bouwen verder binnen onze gebiedsontwikkelingen en (bouw-)projecten, zoals het Veilingterrein, Kazernekwartier, Maaswaard, de Vierpaardjes en het Stadhuis.

De basis sterk houden

Venlo biedt de regio het stedelijk centrum voor burger, ondernemer en bezoeker een basisaanbod van voorzieningen, faciliteiten en uitstraling op het gebied van stedelijk wonen, werken en leven.

In de binnenstad blijven we samen met onze partners investeren in een 'place to be'. Hierbij werken we aan de opgaven van herpositionering, hergebruik en vergroenen van de openbare ruimte, op basis van de eerder vastgestelde plannen en nadere uitwerkingen daarvan.

De centra van Blerick en Tegelen krijgen met de herinrichting van verschillende delen van de openbare ruimte steeds meer vorm, waarbij er veel aandacht is voor groen. De herinrichting van In den Beeten (Tegelen) wordt op zijn vroegst in 2027 gerealiseerd.

In de 3 centrumgebieden wordt samengewerkt met onze partners en gaan investeringen veelal in gezamenlijkheid en in onderling overleg. Een aangenaam verblijfsgebied zijn hierbij het uitgangspunt waarbij de centra interessant zijn voor partijen die zich hier willen vestigen en willen investeren.

Op basis van de Integrale Kwaliteitsvisie Binnenstad Venlo (IKBV) kunnen verschillende ontwikkelingen in de binnenstad verder worden opgepakt en geïntensiveerd. Bijvoorbeeld het vergroenen van binnenplaatsen, aanpak van panden die kwalitatief onvoldoende zijn, vooral als het waardevol erfgoed betreft, de verdere uitrol van het duurzame 'lichtsnoer', maar ook een noodzakelijke kwaliteitsimpuls voor de winkelstraten, waaronder Vleesstraat en Lomstraat in combinatie met de kwaliteitsimpuls op het Flujasplein.

In de begroting 2025 heeft de raad besluiten genomen om onderdelen binnen de culturele infrastructuur bijzondere aandacht te geven. Dit is gebeurd voor onder andere de musea en amateurkunst en volkscultuur. De beschrijving van de museale infrastructuur werd voltooid en geeft een mooi beeld van het gevarieerde en gespreide aanbod van musea in onze stad. In het rapport wordt aanbevolen om het Limburgs Museum een permanente plek te geven in de gesubsidieerde infrastructuur van Venlo. In lijn met de beleidsvoornemens uit de cultuurvisie is het Actieplan Amateurkunst opgesteld. De Venlose cultuurcoaches hebben, onder leiding van Co. de cultuurontwikkelaar samen met de verenigingen en de gemeente een plan ontwikkeld waarin de

wensen uit het amateurkunstenveld en de ambities van de gemeente zijn vertaald in een uitvoeringsplan. Dit uitvoeringsplan wordt samen met de verenigingen ter hand genomen.

Vanaf 2026 geldt in de Bibliotheekwet een zorgplicht. Dit betekent dat elke inwoner binnen 3 kilometer toegang moet hebben tot een volwaardige bibliotheek. Gemeenten moeten zorgen voor een bemande bibliotheek met een boekencollectie en programma voor informatievoorziening en leesbevordering. Met deze regeling en een overgangsregeling in de komende twee jaar, kunnen de gemeenten het bibliotheeknetwerk versterken. In de begroting 2023 is voor 3 jaar ruimte gemaakt om studentenprogrammering bij de bieb te realiseren, onderdeel hiervan is de zondagopenstelling. Er wordt een wetsvoorstel voorbereid voor streekomroepen in plaats van de lokale omroepen. Een aantal bestaande omroepen in Noord Limburg werken samen aan een plan voor het oprichten van een streekomroep. De mediawetswijziging heeft gevolgen voor Omroep Venlo en voor de gemeente. We zijn gestart met de voorbereiding op de invoering van de nieuwe mediawet.

Voor de totale culturele infrastructuur geldt dat de economische tendensen van invloed blijven. Dit zal bij gesubsidieerde partners zorgen voor uitdagingen binnen de exploitatie.

Gemeente Venlo werkt aan de doeltreffendheid en doelmatigheid van haar subsidiestelsel. In 2024 is het evaluatierapport naar aanleiding van de herijking opgeleverd. Mede op basis van de uitkomsten van de raadsconsultatie heeft het college opdracht gegeven om opvolging te geven aan de aanbevelingen. Concreet leiden de aanbevelingen tot een nieuwe Algemene subsidieverordening Venlo en nieuwe subsidieregels voor Amateurkunst en culturele projecten, de nieuwe subsidieregulering Volkscultuur en volksfeesten, Jeugdactiviteiten, Evenementen, Sociale basis, Sport en Toerisme en recreatie.

De gesubsidieerde organisaties dragen namelijk in belangrijke mate bij aan het realiseren van beleidsdoelen voor Venlo.

De nieuwbouwplannen voor de Stadsbibliotheek op het Flujasplein krijgen verder vorm en inhoud en er wordt onderzocht of er plek is in Venlo voor een grootstedelijk Filmtheater. Deze ontwikkeling wordt gecombineerd met het opstellen van een herinrichtingsplan voor de omgeving Vleesstraat en Lomstraat. Deze as van de binnenstad is qua lay out en materialisering sterk verouderd.

Hiermee vindt een belangrijke en noodzakelijke impuls plaats op deze kwetsbare plek in de binnenstad.

Onderzoek naar gemeentelijke culturele infrastructuur, samen met het rekenkameronderzoek, heeft geleid tot een hernieuwd waarderingskader.

Verbreden en robuust maken

Venlo bouwt aan een stabiel en robuust draagvlak voor het stedelijk wonen, werken en leven door te stimuleren wat ons sterker maakt en te voorkomen wat ons verzwakt.

In en rond Venlo worden gebieden ontwikkeld met een hoge stedelijke dynamiek, mix van functies en aantrekkingskracht met een sterke wisselwerking. Om deze gebieden optimaal te laten excelleren is een goede onderlinge verbondenheid essentieel.

Samen met onze partners moet worden geïnvesteerd in robuuste en aantrekkelijke verbindingen tussen binnenstad, het Kazernekwartier, het Middengebied, de Brightlands Campus Greenport Venlo en andere clusters met (in potentie) een hoge dynamiek. Voor het Middengebied ontstaat er door de ligging in het centraal stedelijk gebied op geringe afstand van het intercity station Venlo grote kansen voor een herontwikkeling en betere positionering daarvan. Meer concreet wordt gekeken naar de verbindingen in en met het Middengebied: zowel van noord naar zuid als van west naar oost (Maas tot het Jaomerdal).

Voor dit Middengebied wordt een gebiedsvisie opgesteld. Beoogd is een integraal ontwikkelperspectief te verkrijgen, waarin de verschillende deelgebieden in een robuuste (groen-blauwe) structuur met elkaar worden verbonden. Daarnaast brengen onderzoeken in het kader van de gebiedsontwikkeling Veilingterrein de impact op de omliggende infrastructuur (waaronder de Tegelseweg / Hagerhofdreef) in beeld. Indien daaruit blijkt dat er maatregelen nodig zijn zal de gemeente haar verantwoordelijkheid daarin nemen.

Het Middengebied, met in de kern het voormalige veilingterrein, is dé ruwe diamant van Venlo. Veel ruimte, goede bereikbaarheid en onderwijs- en zorginstellingen met groeipotentie. Samen met deze instellingen en ontwikkelpartners hebben we de ambitie het gebied te transformeren tot een cluster van kennis, kunde en innovatie op het gebied van zorg en gezondheid met crossovers tussen zorg, onderwijs, sport, werken en wonen. Start van de bouwontwikkeling Veilingterrein is voorzien in 2026-2027. De herontwikkeling van dit voormalig Veilingterrein tot een nieuwe stadswijk, opgebouwd rondom het thema positieve gezondheid/positive living, moet dienen als vliegwiel voor een gehele herontwikkeling van het Middengebied.

Fase 1 van de ontwikkeling van het Kazernekwartier vordert gestaag. Naar verwachting zal de bouw van de eerste woningen in 2025 starten. De aanhoudende vraag en druk op de woningmarkt vragen om de versnellingsopgave voor het stedelijk wonen voortvarend verder in te vullen. Fase 2 van het Kazernekwartier levert hier een belangrijke bijdrage aan. Daarnaast wordt gekeken naar een combinatie van wonen en werken en cultureel-maatschappelijke voorzieningen die zorgen voor een dynamisch stedelijk gebied. Versterking van bestaande verbindingen en creëren van verbindingen tussen beide stadsdelen, waaronder een nieuwe oeververbinding over de Maas wordt verder onderzocht.

Verdiepen en onderscheiden

Venlo zet in op een onderscheidend profiel van het stedelijk centrum in de regio en daarbuiten om de aantrekkingskracht van Venlo te versterken op bewoners, ondernemers en bezoekers.

Reeds enkele jaren zijn we actief in de doorontwikkeling van Kloosterdorp Steyl. Het proces is door de komst van BOEi in een nieuwe fase gekomen. De gemeente zit in een faciliterende rol voor wat betreft planproces. Daarnaast is het subsidietraject met de provincie in de steigers gezet. De middelen worden ingezet voor restauratie en onderhoud van diverse monumenten. Voor het traject 'openbare ruimte' is de gemeente leidend. In 2025 wordt er een start gemaakt met een plan over deze openbare ruimte, waarna dat de volgende jaren gefaseerd kan worden uitgevoerd. Doel

hiervan is de openbare ruimte te laten aansluiten bij het beschermde dorpsgezicht en de rijksmonumenten. We hebben het dan over klinkerverharding, historische armaturen en meubilair.

Evenementen worden in Venlo overwegend georganiseerd door vrijwilligers. Het organiseren vergt echter steeds meer tijd en specifieke kennis. Om de continuïteit van onze evenementen en daarbij de enorme inzet van vrijwilligers te borgen, zijn we eind 2024 gestart met een helpdesk voor evenementenorganisatoren waarbij we evenementenorganisatoren ondersteunen bij de uitvoering. Evenementenorganisatoren weten deze helpdesk steeds beter te vinden.

De fysieke ruimte om evenementen te organiseren wordt steeds schaarser. We constateren dat het centrum van Venlo zijn grens heeft bereikt. In 2026 zijn de locatieprofielen voor de evenementenlocaties Julianapark, Markt en Parade geactualiseerd op basis van een participatief traject met evenementenorganisatoren, ondernemers en bewoners. In dit profiel is o.a. vastgelegd hoeveel evenementen er mogen plaatsvinden, de geluidsbelasting en op- en afbouwperiode van een evenement.

Een van de speerpunten van zowel ons herijkte evenementenbeleid als ook de nieuwe Citybranding van Venlo is aansluiting en ondersteuning in marketing en promotie met én door evenementen. Succesvolle evenementen hebben namelijk een positieve impact op onze gemeente en haar inwoners. Evenementen hebben onder andere invloed op kwaliteit van leven voor inwoners en de versterking van de gemeenschapszin. In 2026 worden bestaande evenementen ingezet voor de promotie van Venlo. Naast het boosten van bestaande evenementen onderzoeken we, binnen de bestaande kaders, de haalbaarheid van een nieuw te ontwikkelen evenement dat expliciet het merk Venlo uitdraagt. Door deze strategie wordt niet alleen de aantrekkingskracht van evenementen vergroot, maar wordt ook het merk Venlo sterker neergezet.

Programma 6 Circulaire en duurzame hoofdstad

Algemeen - van beleid naar uitvoering

In lijn met het Nationale Klimaatakkoord blijven we in 2026 werken aan minder CO₂-uitstoot en de transitie naar een circulaire en klimaatbestendige stad. De komende periode zijn er kansen en uitdagingen. Netcongestie is een knelpunt in de energietransitie. Hier zijn innovatieve oplossingen voor nodig, zoals slimme energienetwerken en decentrale energiehub's. Daarnaast is een stabiele energievoorziening nodig voor duurzame verstedelijking. De toenemende gevolgen van klimaatverandering, zoals hittestress en wateroverlast, laten zien dat vergroening, wateropvang en klimaatbestendig bouwen belangrijk is. Ook circulariteit wordt belangrijker, omdat de afhankelijkheid van primaire grondstoffen groot blijft. Daarom blijven we inzetten op circulair bouwen en hergebruik. De drie programmaliijnen – Energietransitie, Klimaatadaptatie en Circulariteit – blijven leidend in de aanpak. In 2026 kiezen we voor een integrale benadering. We verankeren duurzaamheid structureel in stedelijke ontwikkeling en economische groei. De samenhang met andere beleidsprogramma's wordt versterkt om de ambities waar te maken. De nadruk verschuift van beleidsontwikkeling naar uitvoering en meetbaarheid. Nieuwe indicatoren maken de voortgang op het gebied van klimaat, energiebesparing en circulaire initiatieven inzichtelijk. Deze worden opgenomen in een breed uitvoeringsprogramma. Inwoners en bedrijven spelen een grote rol in deze transitie. Duurzame initiatieven die zijn ontstaan in dorpen, wijken en onder ondernemers zetten we door. Het doel is samen bouwen aan een toekomstbestendige gemeente.

Energietransitie - slim en toekomstbestendig

De energietransitie krijgt een verdere impuls met de uitrol van warmtenetten. Dit gebeurt met name in de wijk Hagerhof en omgeving (Venlo-Zuid).

Particuliere woningbezitters blijven we ondersteunen met subsidies en ontzorgingsprogramma's. Deze zijn gericht op verduurzaming van woningen en het tegengaan van energiearmoede. Het is daarbij belangrijk dat iedereen aan deze transitie kan meedoen, ongeacht de financiële en sociale positie.

Dit sluit aan op de bredere inzet om het bestaande woningbestand energiezuiniger te maken.

Samen met netbeheerder Enexis en het bedrijfsleven ontwikkelen we oplossingen voor netcongestie. Dit gebeurt door uitbreidingen in de energie-infrastructuur, de aanleg van energiehub's en de toepassing van slimme opslagtechnologieën. Een betrouwbare energievoorziening is een essentiële randvoorwaarde voor duurzame stedelijke ontwikkeling. We actualiseren het beleidskader Nieuwe Energie en hierin verschuift de focus van grootschalige opwekking naar een geïntegreerd en gebalanceerd energiesysteem, waarin vraag en aanbod beter op elkaar zijn afgestemd.

Verduurzaming van maatschappelijk vastgoed blijft een prioriteit. Met een nieuw monitoringssysteem brengen we het energieverbruik en de kosten nauwkeuriger in kaart. Hierdoor kunnen we in 2026 gerichte maatregelen doorvoeren voor verdere energiebesparingen. Ook bedrijventerreinen worden verduurzaamd. De nadruk ligt op energiebesparing, hernieuwbare energieopwekking, klimaatadaptieve maatregelen en circulaire bedrijfsvoering. Samen met ondernemers en vastgoedeigenaren werken we aan een duurzaam en aantrekkelijk vestigingsklimaat. De gemeente

speelt hierin een faciliterende rol. We brengen partijen samen, delen kennis en ondersteunen collectieve initiatieven, zoals de stichting Duurzame Bedrijventerreinen.

Binnen de RES-regio Noord- en Midden-Limburg gaan we door met de samenwerking met andere gemeenten, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Door kennisdeling, gezamenlijke projecten en beleidsafstemming zorgen we voor duurzame energieoplossingen zoeken we naar synergie in infrastructuur en ruimtelijke ordening.

Klimaatadaptatie - groen en veerkrachtig

Het veranderende klimaat vraagt om robuuste en flexibele maatregelen. In 2026 gaan we door met de vergroening van Venlo. We stimuleren ontstening, het vergroenen van schoolpleinen en het versterken van groenblauwe structuren. We gaan door met initiatieven zoals de tegeltaxi, het NK Tegelwippen en buurtgerichte vergroeningsacties. Hiermee betrekken we bewoners en organisaties actief bij een klimaatbestendige leefomgeving.

Een data-gestuurde aanpak is de basis voor klimaatadaptatie. We voeren risicoanalyses uit, implementeren een nieuwe regionale klimaatstresstest en ontwikkelen een dashboard met gerichte indicatoren voor water, groen en klimaat. Dit maakt de voortgang transparanter en meetbaarder. Klimaatadaptatie gaat verder dan het verminderen van verharding en vergroening van de bebouwde omgeving; het bestrijden van hittestress, droogte, biodiversiteitsverlies en wateroverlast is even belangrijk.

Een slimme inrichting van de openbare ruimte kan de impact van extreme weersomstandigheden kleiner maken. Dit gebeurt door schaduwrijke plekken te creëren, waterdoorlatende materialen te gebruiken, wateropvangsystemen aan te leggen en het waterverbruik te verminderen.

Binnen gebiedsontwikkelingen worden klimaatadaptieve en natuurinclusieve maatregelen vanaf het begin geïntegreerd. Zo leveren nieuwe én bestaande wijken en bedrijventerreinen bij aan een leefbare en toekomstbestendige stad. De gebiedsgerichte strategie blijft leidend, met maatwerkoplossingen per wijk en bedrijventerrein. We stemmen dit af op specifieke klimaatrisico's en ruimtelijke kenmerken.

Circulariteit - van ambitie naar actie

De transitie naar een circulaire economie gaat verder in 2026 met een sterke focus op uitvoering. De aanpak richt zich op drie pijlers:

- de gebouwde omgeving
- de gemeentelijke organisatie
- bewustwording bij inwoners en bedrijven

We gaan meer circulair bouwen, ontwerpen en slopen. Hergebruik van materialen wordt de norm. Ook stimuleren we efficiënter gebruik van grondstoffen.

Bewustwording en gedragsverandering bij inwoners en bedrijven zijn nodig in de circulaire transitie.

Bedrijfsvoering

Algemeen

In deze paragraaf staat hoe we de kaders van de bedrijfsvoering doorontwikkelen om bij te dragen aan de dienstverlening naar onze inwoners en de maatschappij.

Het doel is om voor alle aspecten van de bedrijfsvoering (personeel, organisatie, informatie, financiën, inkoop, juridische zaken, communicatie, administratie) binnen de gemeente Venlo de basis (organisatie, inrichting en beheer) door te ontwikkelen en aan te laten sluiten bij de inhoudelijke doelen.

Koersvast: Doorontwikkelen van onze wendbare bedrijfsvoering

De uitdaging en stevige opgave voor de komende jaren is om de ingezette ontwikkellijn vast te houden. De bedrijfsvoering moet flexibel blijven om de inhoudelijke programma's voldoende te kunnen faciliteren binnen de steeds veranderende omgeving.

Door continu te investeren in professionalisering en het tijdig inspelen op nieuwe wet- en regelgeving en relevante ontwikkelingen, zorgen we voor een wendbare en flexibele bedrijfsvoering. Zo kan de organisatie zich volledig richten op de dienstverlening aan inwoners, ondernemers en de samenleving.

Onze bedrijfsvoering is opgebouwd uit drie samenhangende thema's:

1. Digitale transformatie
2. Doelmatigheid & Rechtmatigheid
3. Mens en Organisatie

Hiermee borgen we de kwaliteit van onze interne processen en het vermogen om efficiënt, effectief en rechtmatig te handelen. Daarnaast versterken we met deze thema's de menskant van de organisatie: goed toegeruste medewerkers, heldere communicatie en een moderne informatievoorziening.

Wendbare Bedrijfsvoering 2026 en verder

Digitale transformatie

Om de digitale transformatie vanaf 2026 te borgen houden we, naast de bestaande lijn vanuit de Digitale Agenda Gemeenten, expliciet rekening met de volgende accenten:

- **Arbeidsmarkt en technologie**
Door krapte op de arbeidsmarkt onderzoeken we hoe werk anders kan worden georganiseerd. AI en robotisering nemen routinetaken over, waardoor medewerkers zich op complexere vraagstukken kunnen richten. Dit verhoogt de efficiëntie en verlicht de werkdruk.
- **Verantwoord AI-gebruik**
We ontwikkelen kaders voor ethiek, compliance en veiligheid, inclusief AI Impact Assessments en richtlijnen voor datagebruik. Scholing van medewerkers blijft een prioriteit om AI verantwoord en transparant in te zetten.
- **Desinformatie en digitale weerbaarheid**
Nepnieuws kan wantrouwen en polarisatie veroorzaken. Gemeenten moeten proactief betrouwbare informatie verstrekken, mediawijsheid bevorderen en samenwerken met partners om desinformatie te bestrijden.
- **Cybersecurity en privacy**
Het Cybersecuritybeeld Nederland 2024 benadrukt de noodzaak van digitale weerbaarheid. Venlo investeert in vaardigheden, samenwerking en innovatie om cyberdreigingen te beperken. Ook blijven we werken aan de implementatie en monitoring van ons privacybeleid.
- **Informatiebeheer en transparantie**
We zetten door met actieve openbaarmaking, verbeterde data-vindbaarheid en naleving van nieuwe wetgeving, zoals de Wet Open Overheid en de Archiefwet.

Doelmatigheid en Rechtmatigheid

Venlo loopt voorop in het afleggen van een rechtmatigheidsverantwoording aan uw raad. Dit gaat om financiële en juridische rechtmatigheid en verantwoording over de doelmatigheid. In 2026 gaan we hier onverminderd op door en zetten we ook verdere stappen richting het bredere 'in control statement'. Met dit 'in control statement' verklaren het bestuur en management dat de interne beheersings- en controlesystemen van de gemeenten adequaat en effectief zijn. Dat de gehele bedrijfsvoering bijdraagt aan de realisatie van beleidsdoelstellingen en dat er geen grote onverwachte verrassingen optreden.

Mens en Organisatie

Gelet op de krapte op de arbeidsmarkt en de druk op de uitvoering zoals geschetst in de omgevingsanalyse, blijft de grootste uitdaging voor de ambtelijke organisatie om voldoende capaciteit te organiseren om de bestuurlijke opgave ook in de toekomst te kunnen realiseren. Daarom blijven we inzetten op de recent aan uw Raad gepresenteerde arbeidsmarktstrategie om de arbeidsmarktpositie van de gemeente Venlo als werkgever te versterken. Dit doen we op drie samenhangende pijlers:

- Binnenhalen en binden
- Boeien, behouden en bewegen
- Werk anders organiseren

Binnen deze pijlers wordt het volledige HR-beleid en instrumentarium vormgegeven en/of doorontwikkeld. Dit maakt dat we, zoals ook in de voorgaande kadernota en begroting is aangegeven, ook in 2026 versterkt inzetten op onder andere:

- Arbeidsmarktcommunicatie
- Recruitement
- Strategische personeelsplanning
- Mobiliteit
- Permanent leren en ontwikkelen

Bij het ontwikkelen, prioriteren en evalueren van HR-beleid en instrumentarium maken we gebruik van HR data om steeds onderbouwde keuzes te kunnen maken.

Slotwoord

Met het voorafgaande hebben wij getracht u een context te schetsen, inclusief ontwikkelingen die daarop -naar onze overtuiging- aansluiten. Wij zien uit naar de bespreking van deze kadernota in uw raad.

